

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

MÍSTNÍ REGION POHLEDEM ABSOLVENTŮ ZÁKLADNÍCH ŠKOL

Mgr. Ondřej KUBÁT

Vedoucí práce: Mgr. Petr Šimáček, Ph.D.

Olomouc 2024

Bibliografický záznam:

Autor (osobní číslo): Ondřej Kubát (R200361)

Studijní program: Geografie pro vzdělávání (maior) a Přírodopis a environmentální výchova se zaměřením na vzdělávání (minor)

Název práce: Místní region pohledem absolventů základních škol

Název práce v angličtině: The local region from the perspective of primary school graduates

Vedoucí práce: Mgr. Petr Šimáček, Ph.D.

Rozsah práce: 63 stran; 8488 slov; přílohy

Rok obhajoby: 2024

Anotace:

Znalost místního regionu je již po mnoho let zakotvena (v podobě jednoho z očekávaných výstupů) v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání vydaném Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Bakalářská práce se bude zabývat problematikou vymezení a hodnocení místního regionu absolventy základních škol, a to s pomocí využití konceptu mentálního mapování. Teoretická část práce bude obsahovat rešerši relevantních informačních zdrojů vztahujících se ke zkoumané problematice a dále popis části Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání týkající se zkoumaného tématu. V aplikační části práce si bakalant vymezí zájmové území, na kterém osloví nedávné absolventy základních škol za účelem zajištění dostatečné datové základny, pomocí které zhodnotí, do jaké míry jsou žáci schopni naplnit očekávaný výstup Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání týkající se znalosti jejich místního regionu.

Klíčová slova:

mentální mapování; místní region; Žamberecko; žáci gymnázia Žamberk

Anotace v angličtině:

Knowledge of the local region has been anchored for many years (as of one of the expected outputs) in the Framework Educational Program for Basic Education issued by the Ministry of Education, Youth and Sports of the Czech Republic. The bachelor's thesis deals with the issue of defining and evaluating the local region by secondary school graduates, with the help of the concept of mental mapping. The theoretical part of the work includes a summary of information related to the research topic from relevant sources, and a description of the part of the Framework Educational Program for Basic Education related to the research subject. In the application part of the work, the bachelor specifies locations of interest, where he will address pupils who have recently finished secondary school, in order to ensure a sufficient data base, which will be used to evaluate to what extent the students are able to fulfill the expected output of the Framework Education Program for Basic Education regarding the knowledge of their local region.

Klíčová slova v angličtině:

mental mapping, local region; Žamberecko; pupils of the Žamberk grammar school

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně s využitím všech zdrojů, které jsou uvedeny v seznamu.

V Olomouci, dne

.....

Ondřej Kubát

Poděkování:

Předně bych rád poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce Mgr. Petrovi Šimáčkovi, Ph.D. za pomoc, čas, ochotu, trpělivost, cenné rady a připomínky. Velmi bych chtěl poděkovat také panu Mgr. Tyčovi, řediteli gymnázia v Žamberku, za možnost výzkumu na jejich škole, a především za nesmírnou ochotu ve všech směrech. Dále děkuji své rodině, sborové rodině a přátelům za jejich velikou podporu nejen při tvorbě této práce, ale po celou dobu mých studií.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Přírodovědecká fakulta
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Ondřej KUBÁT**
Osobní číslo: **R200361**
Studijní program: **B0114A330002 Geografie pro vzdělávání**
Téma práce: **Místní region pohledem absolventů základních škol**
Zadávající katedra: **Katedra geografie**

Zásady pro vypracování

Znalost místního regionu je již po mnoho let zakotvena (v podobě jednoho z očekávaných výstupů) v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání vydaném Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Bakalářská práce se bude zabývat problematikou vymezení a hodnocení místního regionu absolventy základních škol, a to s pomocí využití konceptu mentálního mapování. Teoretická část práce bude obsahovat rešerši relevantních informačních zdrojů vztahujících se ke zkoumané problematice a dále popis části Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání týkající se zkoumaného tématu. V aplikační části práce si bakalant vymezí zájmové území, na kterém osloví nedávné absolventy základních škol za účelem zajištění dostatečné datové základny, pomocí které zhodnotí, do jaké míry jsou žáci schopni naplnit očekávaný výstup Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání týkající se znalosti jejich místního regionu.

Rozsah pracovní zprávy: **5 000 – 8 000 slov**
Rozsah grafických prací: **Podle potřeb zadání**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

Bláha, J. D., Jaroš, J. (2016): Mentální mapy žáků: lokální identita a hodnocení místního regionu. *Geografické rozhledy*, 26 (1), s. 8-9.
Bláha, J. D., Pastuchová Nováková, T. (2013): Mentální mapa Česka v podání českých žáků základních a středních škol. *Geografie*, 118 (1), s. 59-76.
Gould, P., White, R. (2005): *Mental Maps. Second Edition*. Londýn: Routledge.
Hasprová, M. (2006): *Geografia miestnej krajiny v edukačnom procese*. Nitra.
Lynch, Kevin. *The image of the city* [online]. 1. vyd. Cambridge: The M.I.T. Press, 1960, 103 stran. ISBN 978-0262620017.
Rámcový vzdělávací program základního vzdělávání

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Petr Šimáček, Ph.D.**
Katedra geografie

L.S.

doc. RNDr. Martin Kubala, Ph.D.
děkan

prof. RNDr. Marián Halás, Ph.D.
vedoucí katedry

SEZNAM OBRÁZKŮ:

OBR. 1: Základní mapa zkoumaného území

OBR. 2: Administrativně a institucionálně vymezené regiony ve zkoumaném území

OBR. 3: Přední strana dotazníku

OBR. 4: Zadní strana dotazníku

OBR. 5: Četnost výskytu obcí v MR Žamberecko dle výsledků dotazníkového šetření

OBR. 6: Četnost výskytu obcí v MR Žamberecko dle výsledků dotazníkového šetření u mužů a žen

OBR. 7: Četnost výskytu obcí v MR Žamberecko dle výsledků dotazníkového šetření u třídy 1.A

OBR. 8: Četnost výskytu obcí v MR Žamberecko dle výsledků dotazníkového šetření u tříd 1.B a 5.A

OBR. 9: Četnost výskytu obcí v MR Žamberecko dle výsledků dotazníkového šetření u tříd 4.B a 8.A

OBR. 10: Četnost výskytu obcí v MR Žamberecko dle výsledků dotazníkového šetření dle bydliště

OBR. 11: Srovnání reálného rozdílu hustoty zalidnění vytvořených MR Žamberecko a hustoty zalidnění České republiky s odpověďmi v dotazníku

OBR. 12: Srovnání PP vytvořených MR Žamberecko dle dat z ČSÚ a odpovědí v dotaznících

OBR. 13: Srovnání MS vytvořených MR Žamberecko dle dat z ČSÚ a odpovědí v dotaznících

SEZNAM TABULEK:

TAB. 1: Průběh sběru dat z dotazníkového šetření v jednotlivých třídách gymnázia Žamberk

TAB. 2: Počet respondentů z jednotlivých tříd gymnázia Žamberk

TAB. 3: Počet respondentů dle jednotlivých pohlaví

TAB. 4: Počet místních a dojíždějících respondentů

TAB. 5: Sousední regiony MR Žamberecko

TAB. 6: Nejčastěji se vyskytující fyzicko-geografické prvky v mentálních mapách

TAB. 7: Nejčastěji se vyskytující socio-ekonomické geografické prvky v mentálních mapách

TAB. 8: Nejčastěji se vyskytující (4x a více) kulturní geografické prvky v mentálních mapách

TAB. 9: Správnost odpovědí u rozdílu mezi hustotou zalidnění vytvořených MR Žamberecko a hustotou zalidnění České republiky

TAB. 10: Správnost odpovědí u rozdílu mezi PP vytvořených MR Žamberecko dle dat ČSÚ a odpovědí v dotaznících

TAB. 11: Správnost odpovědí u rozdílu mezi MS vytvořených MR Žamberecko dle dat ČSÚ a odpovědí v dotaznících

TAB. 12: Srovnání podílu orné půdy vytvořených MR Žamberecko dle dat z ČSÚ a odpovědí v dotaznících

TAB. 13: Srovnání podílu orné půdy vytvořených MR Žamberecko s celou ČR

TAB. 14: Srovnání procenta zalesnění vytvořených MR Žamberecko dle dat z ČSÚ a odpovědí v dotaznících

TAB. 15: Srovnání procenta zalesnění vytvořených MR Žamberecko s celou ČR

TAB. 16: Podíl správných odpovědí u všech otázek u jednotlivých skupin respondentů

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK:

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
MAS	Místní akční skupina
MR	Místní region
MS	Migrační saldo
PP	Přirozený přírůstek
RVP	Rámcový vzdělávací program
RVP G*	Rámcový vzdělávací program pro gymnázia
RVP ZV	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
SŠ	Střední škola
ŠVP	Školní vzdělávací program
ZŠ	Základní škola

OBSAH:

1. ÚVOD	str. 1
2. CÍLE PRÁCE	
2.1 Cíle teoretické části práce	str.2
2.2 Cíle výzkumu	str. 2
3. TEORETICKO-METODOLOGICKÉ ZARÁMOVÁNÍ	
3.1 Region, místní region a regionální identita	
3.1.1 Region	str. 3
3.1.2 Regionální identita	str. 3
3.1.3 Místní region	str. 4-6
3.1.4 Tématika místního regionu v RVP	str. 6-7
3.2 Mentální mapování	str. 8-9
3.2.1 Pojmy kognice, percepce, kognitivní mapa a mentální mapa	str. 9-10
3.2.2 Počátky a vývoj mentálního mapování	str. 10
3.2.3 Dělení mentálních map	str. 11-12
3.2.4 Mentální mapy žáků a studentů	str. 12-14
3.2.5 Mentální mapy ve výukovém procesu a jejich potenciál ve výuce	str. 14
3.2.6 Tématika mentálních map v RVP	str. 14-15
4. ZKOUMANÉ ÚZEMÍ	str. 16
4.1 Základní fyzicko-geografická charakteristika	str. 17
4.2 Základní socioekonomická charakteristika	str. 18
4.3 Jiné regiony v tomto území a jejich charakteristika	str. 19
4.3.1 SO ORP Žamberk	str. 20
4.3.2 SO POÚ Žamberk	str. 20-21
4.3.3 Sdružení obcí Orlicko	str. 21
4.3.4 MAS Orlicko	str. 21
4.3.5 Euroregion Glacensis	str. 21
5. METODY VÝZKUMU A ZÍSKÁNÍ DAT	str. 22
5.1 Tématika místního regionu pohledem učitelů zeměpisu ze základních škol	str. 22
5.2 Dotazníkové šetření	str. 23
5.2.1 Dotazník	str. 24-25

5.2.2 Počet a struktura respondentů	str. 25-26
5.3 Zpracování získaných dat	str. 26-27
5.4 Statistická data za administrativní jednotky	str. 28
6. VÝSLEDKY VÝZKUMU	
6.1 Vymezení místního regionu Žamberecko	str. 29-35
6.2 Vymezení sousedních místních regionů	str. 36
6.3 Zakreslené geografické prvky v mentální mapě místního regionu Žamberecko	str. 37-39
6.4 Povědomí o geografické situaci a zhodnocení naplnění očekávaného výstupu RVP	
6.4.1 Hustota zalidnění	str. 39-40
6.4.2 Přírozený přírůstek	str. 41-42
6.4.3 Migrační saldo	str. 42-43
6.4.4 Podíl orné půdy	str. 43-45
6.4.5 Zalesnění	str. 45-47
6.4.6 Celkové zhodnocení povědomí o geografické situaci	str. 47-48
6.5 Zhodnocení regionu žáky	str. 48
7. DISKUZE	str. 49
8. ZÁVĚR	str. 50
9. ZDROJE	str. 51-63
10. PŘÍLOHY	str. 63

1. ÚVOD

Proces kognitivního mapování provází člověka celý jeho život. Je to něco, co je součástí našeho každého dne, něco, co přirozeně používáme a bereme to jako samozřejmost (*Downs a Stea, 1973, str. 312*). Od útlého věku si v hlavě vytváříme mapu prostoru, ve kterém se pohybujeme. Tento proces ovlivňuje nejen naši orientaci, ale také vnímání prostoru, jednání v něm a jeho hodnocení. S každou naší zkušeností je tato mapa vytvářena a přetvářena (*Siwek, 2011, str. 11*) a obraz o prostoru kolem nás v naší hlavě je celý život doplňován a zpřesňován, ale i zapomínán a deformován, takže je naše představa geografického prostoru neúplná a zkreslená (*Siwek, 1988, str. 31; Siwek, 2011, str. 88; Bláha a Pastuchová Nováková, 2013, str. 60*). Avšak díky rozdílnému množství a charakteru nabytých znalostí a zkušeností, vnímáme každý z nás prostor kolem sebe odlišně a náš obraz okolního světa je proto jedinečný (*Wernerová, 2006, str. 24; Siwek, 2011, str. 76*).

Nejintenzivněji a dost možná i nejpřesněji by měla být naše kognitivní mapa vytvářena v té části geografického prostoru, ve které se pohybujeme nejčastěji. K tomuto prostoru patří především naše bydliště, škola či místo zaměstnání, případně obchod, kam chodíme nakupovat, nebo místa našich pravidelných procházek (*Siwek, 2011, str. 11; Bláha a Pastuchová Nováková, 2013, str. 61; Osman, 2010, str. 23-24*). Takové území, které jeho obyvatelé chápou jako svůj domov a ztotožňují se s ním, nazýváme místní region (*Lindová, 2012, str. 8; Stehlíková, 2019, str. 15*). Jedná se zpravidla o nějaké centrum v podobě města a jeho zázemí v podobě několika menších obcí. Je to ale region, který nelze přesně prostorově definovat tak, aby se s touto definicí ztotožnili všichni jeho obyvatelé, protože vnímání rozsahu a hranic místního regionu je čistě individuální (*Lindová 2012, str. 11*).

Tato práce se zabývá pohledem žáků na místní region Žamberecko, jakožto prostor, ve kterém buď přímo žijí nebo se v něm alespoň pravidelně pohybují vzhledem ke svému studiu. Věnuje se jejich kognitivním mapám tohoto území a snaží se zachytit a zhodnotit, jak žáci tento region vnímají.

2. CÍLE PRÁCE:

Hlavním cílem této bakalářské práce je zhodnotit pohled žáků gymnázia Žamberk na místní region Žamberecko; zjistit, jak tento region prostorově vnímají, jak si ho sami vymezují, jaký mají náhled na jeho geografické aspekty a jak tento region sami hodnotí, jakožto někdo, kdo se v něm každodenně pohybuje. K tomu povede několik vedlejších cílů.

2.1 CÍLE TEORETICKÉ ČÁSTI:

V rámci teoretické části práce budou pomocí rešerše dostupné literatury představena témata mentální mapování a místní region a budou vysvětleny základní pojmy s těmito tématy souvisejícími. Důraz bude kladen především na práce, které se zabývají touto problematikou přímo ve výukovém procesu nebo z hlediska pohledu žáků a studentů. Dále bude provedena základní geografická charakteristika prostoru v okolí města Žamberk. A zároveň bude zhodnocen aktuální RVP základního a gymnaziálního vzdělávání z hlediska učiva a očekávaných výstupů právě těchto dvou témat.

2.2 CÍLE VÝZKUMU:

Mezi cíle výzkumu patří především zhodnocení pohledu žáků na geografickou charakteristiku jimi vymezeného regionu Žamberecko – samotné vymezení regionu, vnímání významných geografických prvků regionu a jeho porovnání vybraných charakteristik s Českou republikou jako celkem. Toto zhodnocení bude zároveň srovnáváno u jednotlivých skupin respondentů, vytvořených na základě charakteristik jako pohlaví, ročník studia, doba studia na gymnáziu Žamberk (neboli rozdíl mezi čtyřletým a osmiletým studiem) a místem bydliště (respektive rozdíl mezi místními a dojíždějícími). Práce by měla zároveň zhodnotit jejich dosavadní znalosti místního regionu, které nabyli v rámci předchozího studia na základní škole a v rámci probíhajícího studia na gymnáziu. V poslední řadě se práce věnuje hodnocení regionu pohledem žáků z hlediska spokojenosti či nespokojenosti.

3. TEORETICKO-METODOLOGICKÉ ZARÁMOVÁNÍ:

V této kapitole bude představen vývoj poznání a současnou situaci problematiky místního regionu a mentálního mapování. Budou představeny základní pojmy a koncepty z pohledu toho, jak se na ně dívá geografie jakožto vědecká disciplína a jaký je jejich aplikační potenciál do výuky.

3.1 REGION, MÍSTNÍ REGION A REGIONÁLNÍ IDENTITA:

Jedním z nejdůležitějších pojmů této práce je pojem *místní region*. Pro jeho plné vysvětlení však bude zapotřebí definovat si nejprve pojmy s ním úzce související jako *region* nebo *regionální identita*.

3.1.1 REGION:

Region obecně je územní jednotka, která je definována určitými znaky, kterými se odlišuje od svého okolí. Jde o komplexní celek, který v sobě zahrnuje přírodní i socioekonomickou složku (Stehlíková, 2019, str. 10). Náš každodenní život se odehrává hned v několika regionech a zároveň se cítíme být hned několika regionů součástí (Chromý, 2009, str. 2; Lindová, 2012, str. 6-7).

3.1.2 REGIONÁLNÍ IDENTITA:

Regiony z části utváří nás samotné – to kým jsme, je dané také tím, kam patříme a s jakými regiony se ztotožňujeme. Náš vztah k určitému území a uvědomění si jeho jedinečnosti se nazývá *regionální identita* (této tematice se věnují např. práce Chromý, Semian a Kučera, 2014; Kratochvílová, 2018; Svoboda 2020 apod.). Jde o něco, co má dlouhodobou historii, a co se nevytváří ze dne na den. U žáků a studentů by neustálé vytváření, formování a upevňování regionální identity mělo být pro školu jedním z jejich významných úkolů (Stehlíková, 2019, str. 8). Zároveň je to něco velmi subjektivního (Lindová 2012, str. 11). Navíc u regionů, které nemají jasně dané hranice (kam patří také místní region), je vnímáno subjektivně i jejich vymezení (tomu se věnují např. práce Siwek a Kaňok, 2000; Siwek a Bogdová, 2007; Šerý a Šimáček, 2012 apod.).

3.1.3 MÍSTNÍ REGION:

Samotný pojem *místní region* označuje místo, které jeho obyvatelé chápou jako svůj domov a s daným územím se ztotožňují, prostor, ve kterém žijí a pracují, ve kterém se setkávají s dalšími lidmi a ve kterém získávají pro sebe užitečné informace a zkušenosti (Vávra, 2010, str. 461; Lindová, 2012, str. 7; Nedoma, 2015, str. 16). Hranice místního regionu pak odděluje prostor, kde se lidé s regionem ztotožňují, od prostoru, kde naopak ne (Lindová 2012, str. 11). Velikost může být různá – téměř od velikosti katastrálního území obce po okres či ještě větší jednotku. Hasprová (2006) jako místní region vidí okolí školy a bydliště žáka. Nicméně velikost území se bude lišit v závislosti na zkoumaných charakteristikách, ale také na základě názoru zkoumajícího a subjektivního vymezení respondentem (Lindová 2012, str. 11). Svou roli nehraje pouze fyzicko-geografická, socioekonomická a kulturní charakteristika území, ale také vnímání oblasti jejími obyvateli a identita tvořená tímto regionem (Lindová, 2012, str. 12-13).

Místním regionům se již věnovala celá řada autorů. Pro tuto práci jsou však nejdůležitější především dva pohledy na věc – místní region v RVP a ve školní výuce (Hasprová, 2006; Kovaříková, 2010; Lindová, 2012; Marková, 2012; Nedoma, 2015; Vystavělová, 2016) a místní region pohledem žáků a studentů (Bláha a Jaroš, 2016; Stehlíková, 2019).

Jednou z nejdůležitější autorek této problematiky je Magdaléna Hasprová s publikací *Geografia miestnej krajiny v edukačnom procese* (Hasprová, 2006). Práce se věnuje vymezení pojmů a významu studia místního regionu ve vzdělávání. Zabývá se objektem, předmětem, vznikem a vývojem mikrogeografie, jakožto podoboru geografie, který se věnuje právě mikroregionům, kam místní region patří. Řeší přístupy jednotlivých geografických škol k tomuto tématu. Dále se zabývá výukou tématu místní krajiny. Řeší, jak je místní krajina definována ve výukovém procesu, jak je učena a kolik je jí věnováno času.

Tématem místního regionu ve výuce zeměpisu se zabývá také diplomová práce Jaroslavy Kovaříkové tvořena pod vedením Jiřího Čekala na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích (Kovaříková, 2010). Věnuje se konkrétně místnímu regionu Písecko. Řeší, jak je toto téma vyučováno v jednotlivých školách, a přináší návrh koncepce výuky tohoto regionu. Kromě toho ověřuje na základě testů znalosti žáků těchto škol o území Písecka.

Touto tematikou se zabývá také diplomová práce Terezie Lindové tvořena pod vedením Marie Novotné na Západočeské univerzitě v Plzni (*Lindová, 2012*). Jejím cílem je navrhnout obecnou koncepci využití místního regionu ve výuce na základní škole. Motivací je jí osobní zkušenost s tím, jak se tomuto učivu na základní škole, na které při tvorbě této práce již čtvrtým rokem učila, věnuje velmi málo pozornosti, přestože se jedná o téma dětem prostorově nejbližší. Zabývá se postavením tématu místního regionu v RVP a jeho využitím ve výuce. Pomocí SWOT-analýzy, vytvořené na základě rozhovorů s kolegyněmi zeměpisárkami, popisuje silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení změny výuky tématu místního regionu. Samotnou realizaci provádí na základě sepsání cílů, forem, metod a pomůcek pro výuku místního regionu. Dále předkládá samotné zpracování tematického okruhu místního regionu do Rámcového vzdělávacího programu, včetně očekávaných výstupů a konkrétních cílů pro jednotlivé tematické oblasti, které s místním regionem souvisí.

Tématice se věnuje také diplomová práce Daniely Markové tvořena pod vedením Libora Lněničky na Masarykově univerzitě v Brně (*Marková, 2012*). Práce se zabývá konkrétně místním regionem Lanškrounsko. Charakteristika tohoto regionu je zároveň praktickou částí této práce, protože je pojímána jako studijní text pro učitele zeměpisu. Kromě toho se věnuje také aktivitám využitelným ve výuce místního regionu.

Tématem se zabývá rovněž diplomová práce Jiřího Nedomy rovněž tvořena pod vedením Libora Lněničky na Masarykově univerzitě v Brně (*Nedoma, 2015*). Konkrétně se věnuje místnímu regionu Velkomeziříčsko. Pozornost zaměřuje především na přístup učitelů zeměpisu k výuce místního regionu na základních školách ve Velkém Meziříčí. V teoretické části práce se zabývá mimo jiné také historií výuky místní krajiny v zeměpisu. V praktické části práce provádí rozhovory se zdejšími učiteli.

Moderními metodami ve výuce místních regionů se zabývá diplomová práce Andrey Vystavělové tvořena pod vedením Martina Jurka na Univerzitě Palackého v Olomouci (*Vystavělová, 2016*). Práce se věnuje konkrétně místnímu regionu Moravskotřebovsko. Výsledkem je výukový model místního regionu pro užití na středních školách, obsahující výukový text, prezentace, pracovní listy, videozáznamy, aktivizační úlohy, metodické pokyny a odkaz na webovou stránku *Naše Moravskotřebovsko*, na které jsou všechny výše zmíněné součásti uloženy a připraveny pro potencionálního uživatele. V teoretické části práce se věnuje zhodnocení RVP ve vztahu k tematice místního regionu.

Přímo pohledu žáků na místní region se věnuje například článek Jana D. Bláhy a Jana Jaroše, který navazuje na bakalářskou práci Jaroše (*Bláha a Jaroš, 2016*). Zabývají se vymezením, pojmenováním a zhodnocením místního regionu Ústěcko přímo samotnými žáky místních škol. Kromě toho se věnují již zmíněné tematice regionální identity ve vztahu k tomuto regionu. Velká část článku je věnována popisu mentálního mapování jakožto jednoho z univerzálních nástrojů využitelných při výuce místního regionu.

Podobně pojala téma místního regionu Šarlota Stehlíková ve své diplomové práci tvořené pod vedením Kláry Vočadlové na Západočeské univerzitě v Plzni (*Stehlíková, 2019*). V ní je provedena analýza rámcově vzdělávacích programů pro střední i základní školy v České i Slovenské republice. Výzkum je uskutečněn prostřednictvím dotazníkového šetření přímo u žáků a studentů. V něm se zabývá jednak vývojem pojmu region na jednotlivých stupních vzdělávání od základní po vysokou školu, a jednak otázkou regionální identity. Konkrétně klade respondentům otázku, zda cítí sounáležitost s místem, kde se narodili nebo kde tráví většinu svého života. Na základě toho je poté sestavena sada úloh k výuce místního regionu. Výzkum se zaměřuje na oblast Chodska a byl prováděn na základní a střední škole v Domažlicích a na vysoké škole v Plzni. Cílem bylo zjistit, zda respondenti cítí sounáležitost s regionem, přestože se moderní společnost snaží rozdíly spíše stírat a být si ve všem rovna a pro regionální odlišnosti už tolik prostoru jako dřív není.

Jak je vidět, problematice se již věnovalo velké množství prací a mnohé z nich na tuto problematiku hledí mimo jiné pohledem RVP. A ani tato bakalářská práce nebude výjimkou.

3.1.4 TÉMATIKA MÍSTNÍHO REGIONU V RVP:

Tématika místního regionu je na základních školách (*RVP ZV 2023*) zařazena do vzdělávacího obsahu oboru *Zeměpis* do obsahové části *Česká republika*.

V rámci *očekávaných výstupů* se jedná o výstup Z-9-6-01 „žák vymeze a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy“ a Z-9-6-02 „žák hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu“. V rámci *učiva* je pak obsahem tématu místní region „zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry)“ (*RVP ZV 2023, str. 79*).

Na gymnáziích (*RVP G*2022*) je tematika místních regionů zařazena do vzdělávacího obsahu oboru *Geografie* do obsahové části *Regiony*.

V rámci *očekávaných výstupů* se jedná o výstup „žák vymezí místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům“. V rámci *učiva* je pak obsahem tématu místní region „možnosti rozvoje mikroregionu, strategické a územní plánování“ (*RVP G*2022, str. 36*).

S ohledem na očekávané výstupy a obsah učiva byla také v rámci praktické části této práce volena struktura dotazníku, znění otázek a obecně zaměření celé práce.

V souvislosti s tématem místního regionu ve vzdělávacím procesu není možné nezmínit jeden paradox, který se objevuje v již zmíněné literatuře (*Lindová, 2012, str. 1; Nedoma, 2015, str. 57-71*). Přestože se může zdát, že tématu místní region, jakožto tématu dětem blízkému, hlavně proto, že právě místní regiony jsou tím prostorem, ve kterém se pohybují nejčastěji, se ve školách věnuje velká pozornost, ne vždy tomu tak je. Tématu místní region je na některých školách věnováno jen několik málo vyučovacích hodin a samotná výuka tohoto tématu je někdy směřována k posledním měsícům školního roku.

Z toho důvodu byl proveden také v rámci této bakalářské práce určitý výzkum toho, jak se na základních školách vyučuje tematika místního regionu a kolik se jí věnuje času (*viz. metody výzkumu a získání dat*).

Přestože tématu místní region bylo v jiných pracích věnováno pozornosti dost, málokterá práce pojímá toto téma komplexně, co do pohledu na místní region v RVP i pohledu na místní region přímo žáky a studenty, a málokterá práce tato témata propojuje skrze mentální mapování, jakožto individuální pohled žáka. Tato bakalářská práce se přesně o to snaží.

3.2 MENTÁLNÍ MAPOVÁNÍ:

Také mentálnímu mapování se v poslední několika desítek let věnovala celá řada autorů a bylo publikováno mnoho prací. Tento geografický nástroj se ukázal být široce využitelný v geografickém výzkumu.

Jedná se o významný nástroj pro výzkum kognitivních procesů, odehrávajících se v mysli (nejen) člověka, prostřednictvím něhož lze zkoumat ukládání informací o prostoru, ve kterém se pohybujeme, do paměti a jejich zpětné vybavení (*Tolman, 1948*).

Lze prostřednictvím něho zkoumat, jak lidé vnímají prostor kolem sebe, jak si ho pamatují, jak ho popisují a jakých objektů či částí prostoru si více všimají (*Lynch, 1960; Goodey, 1971; Hynek a Hynková, 1979; Hynek a Hynková, 1980; Voženilek, 1997; Golledge, 1999; Siwek, 2011; Bláha a Pastuchová Nováková, 2013*). Podobně pojímá toto téma také podskupina těchto map – tzv. *sémantické mapy* (*Osman, 2016*). Lze zkoumat vlivy, jež ovlivňují, které informace budou a které naopak nebudou zapamatovány (*Osman, 2010, str. 20-22*). Lze zkoumat správnost zapamatovaných informací a různá zkreslení ve vztahu k poloze, velikosti, vzdálenosti apod. (*Bláha a Pastuchová Nováková, 2013, str. 61*). Lze zkoumat, jak tyto informace ovlivňují pohyb a chování člověka v prostředí (*Downs a Stea, 1973; Kitchin, 1994; Kitchin a Blades, 2002; Bláha a Pastuchová Nováková, 2013, str. 60*).

Lze také zkoumat, jaký mají lidé k danému prostoru vztah, jakou mají vazbu na daný prostor, lze zkoumat různé prostorové preference (preferenci místa bydlení, preferenci místa na dovolenou apod.) a otázku atraktivity prostředí (*Gould a White, 1973; Tuan, 1974; Tuan, 1977; Hrdlička, 1983; Mrklasová, 1988; Siwek, 1988; Drbohlav, 1990; Drbohlav, 1991; Gould a White, 2005; Wernerová, 2006; Švik, 2009; Zezulová, 2009; Pánová, 2015; Strnadová, 2016*).

Lze zkoumat, jaké zažívají emoce při kontaktu s nějakým prostorem. Toto pojetí mentálních map vytvořilo samotnou podskupinu těchto map – tzv. *emoční mapy* neboli *pocitové mapy* (*Nold, 2009; Pánek a kol., 2014; Dočkalová, 2016; Kalandrová, 2017; Doležal, 2022*). Mezi tuto podskupinu mentálních map patří také tzv. mapy strachu (*Karban, 2008; Karban, 2011; Jichová, 2009; Stasíková, 2011; Jichová, 2013; Zítková, 2013; Kosová, 2016; Pánek, Pászto a Marek, 2016; Smolík, 2018; Pánek, Pászto a Šimáček, 2018; Doležal, 2020; Kubát, 2020; Pipková, 2020*).

Jedná se také o významný prostředek komunikace mezi představiteli vedení města či obce (či jiných administrativních jednotek na různých úrovních) a občany. Pomocí něho lze zapojit aktivně obyvatele do procesu územního rozvoje a plánování a lze odhalit různé vnímané hodnoty a nedostatky dané lokality (*Pánek a Pászto, 2016; Pánek, 2018*).

Pomocí mentálních map lze zjišťovat, jak si lidé subjektivně prostor člení, jak si vymezují jednotlivé regiony a jak je charakterizují – jejich hranice, tvar, velikost, jejich geografickou charakteristiku. Pomocí mentálních map lze zkoumat regionální identitu a vztah respondenta k určitému regionu (*Siwek a Kaňok, 2000; Siwek a Bogdová, 2007; Šerý a Šimáček, 2012*).

Někteří autoři pojmají mentální mapy z širšího úhlu pohledu – z hlediska využití nebo třeba jen z hlediska jejich vyhodnocování (*Tuan, 1975; Kynčlová-Tihonová, 2010; Bláha a Kynčlová-Tihonová, 2013*). Pomocí mentálních map lze například hodnotit kartografická díla (*Bláha a Hudeček, 2010; Novotná, 2010*).

A v neposlední řadě jde o dobrý didaktický nástroj v hodinách zeměpisu (*Bláha a Jaroš, 2016*).

3.2.1 POJMY KOGNICE, PERCEPCE, KOGNITIVNÍ MAPA A MENTÁLNÍ MAPA:

S tematikou mentálního mapování jsou úzce spjaty dva pojmy – *kognice* a *percepce*. Kognice je proces získávání a zpracování informací. Mezi kognitivní procesy řadíme vnímání, myšlení, paměť, učení, představivost, pozornost či řeč (*Klepáčková, 2023, str. 16*). Percepce znamená vnímání a je to proces, během kterého vzniká v lidském vědomí obraz reality okolního světa (*Siwek, 2011, str. 70*).

Zelenka na základě těchto pojmů rozlišuje pojmy *percepční mapa*, *kognitivní mapa* a *mentální mapa*. Percepční mapa je podle něho odraz vnějšího světa vytvořený v naší hlavě na základě smyslových vjemů. Na to navazuje vytvoření kognitivní mapy jakožto vnitřní (mentální) reprezentace vnější reality. A od ní se potom odvíjí mentální mapa jakožto obraz oblasti světa, zahrnující vedle fyzických aspektů území také kulturní, sociální aj. součásti (*Zelenka a kol., 2008*).

Mentální mapa vzniká, když kognitivní mapu nějak graficky vyjádřím (*Drbohlav, 1991, str. 164; Wernerová, 2006, str. 24; Bláha a Pastuchová Nováková, 2013, str. 60; Bláha a Kynčlová-Tihonová 2013, str. 1; Pánek a kol. 2014, str. 15*). Stejně jako

jakákoliv jiná mapa je i mentální mapa obrazem zemského povrchu. Nicméně oproti jiným mapám se nesnaží objektivně znázornit sledované území. Snaží se pouze znázornit individuální představu člověka o sledovaném území (Pánová, 2015, str. 18).

3.2.2 POČÁTKY A VÝVOJ MENTÁLNÍHO MAPOVÁNÍ:

První prací, kterou někteří autoři vnímají jako prvopočátek mentálního mapování (Pánová, 2015, str. 17), je článek Charlese Trowbridge *On fundamental methods of orientation and Imaginary maps* (Trowbridge, 1913). V ní si autor všímá rozdílných orientačních schopností jednotlivců a popisuje důvody těchto rozdílů na základě tzv. **imaginárních map** (*imaginary maps*), které si lidé vytváří v hlavě a díky kterým se v prostoru orientují.

S něčím podobným přišel ve 40. letech 20. století americký psycholog a významný představitel behaviorismu Edward C. Tolman ve své práci *Cognitive maps in rats and men* (Tolman, 1948), ve které se poprvé setkáváme s pojmem **kognitivní mapy** (*cognitive maps*) v souvislosti s chováním laboratorních krys v bludišti. Tolman zjistil, že zvířata i lidé si v hlavě vytváří mapu prostoru, ve kterém se již pohybovali, díky které se pak lépe orientují (Novotná, 2010, str. 9; Siwek, 2011, str. 9; Bláha a Kynčlová-Tihonová, 2013, str. 1; Pánová, 2015, str. 17-18).

V geografii se výzkumem mentálního mapování jako první zabýval urbanista Kevin Lynch v 60. letech 20. století (Siwek, 2011, str. 88; Bláha a Kynčlová-Tihonová, 2013, str. 1) ve své práci *The Image of The City* (Lynch, 1960), a tak se setkáváme již s čistě geografickým pojmem **mentální mapy** (*mental maps*). Lynch se ve své práci zabývá obrazem města v hlavách obyvatel, dojmy z různých prvků a objektů a jejich zapamatování a popisem a výběrem cesty (Siwek, 2011, str. 90-92; Osman, 2010, str. 20-22).

Od té doby se mentálními mapami zabývala celá řada autorů. Někteří navazovali na Lynche podobným pojetím mentálních map, jiní nahlíželi na tuto problematiku z jiného úhlu pohledu. Mezi druhou skupinu autorů patří také Peter Gould a Rodney White, kteří se ve své knize *Mental maps* (Gould a White, 1973; Gould a White, 2005) na mentální mapy dívají spíše z hlediska preferencí a obrazu atraktivity území, čímž vytvořili nový typ mentálních map.

3.2.3 DĚLENÍ MENTÁLNÍCH MAP:

Mentální mapy se dnes dělí na dva základní typy (*Drbohlav, 1991, str. 164; Wernerová, 2006, str. 24; Švik, 2009, str. 4; Zezulová, 2009, str. 11; Bláha a Hudeček, 2010, str. 21; Novotná, 2010, str. 10-12; Osman, 2010, str. 20-23; Siwek, 2011, str. 90; Pánek a kol., 2014*) – **komparativní** či **percepční** (neboli **mentální mapy Lynchovského typu**) (*Lynch, 1960*) a **preferenční** (neboli **mentální mapy Gouldovského typu**) (*Gould a White, 1973; Gould a White, 2005*).

Komparativní mentální mapy zobrazují prostor tak, jak ho jedinec vnímá – jeho velikost, tvar, prostorovou orientaci, rozmístění objektů a významných bodů. Mapa je v tomto případě tvořena přímo respondentem (*Drbohlav, 1991, str. 164; Bláha a Hudeček, 2010, str. 21*) a lze jí porovnávat se skutečností a zjišťovat její přesnost (*Siwek, 2011, str. 90; Bláha a Kynčlová-Tihonová 2013, str. 2; Pánová, 2015, str. 23-24*).

Preferenční mentální mapy jsou založené na obrazu atraktivity – kladných či záporných preferencích respondenta k určitým oblastem či místům. Samotná mapa vzniká až druhotně rukou kartografa na základě odpovědí respondentů (*Drbohlav, 1991, str. 164; Bláha a Hudeček, 2010, str. 21*). Její porovnání se skutečností postrádá smysl (*Siwek, 2011, str. 92; Bláha a Kynčlová-Tihonová 2013, str. 2; Pánová, 2015, str. 22-23*). Od preferenčních mentálních map se odvozuje i pojem *emoční mapa* (*Nold, 2009*) či *pocitová mapa* (*Pánek a kol., 2014; Pánek, 2015*). Jedná se o mentální mapy, které umožňují aktivní zapojení občanů do sběru prostorových informací a názorů či pocitů na různé lokality, které mohou dále sloužit při rozvoji území a územním plánování (*Kalandrová, 2017, str. 13*). Tyto mapy jsou prostorově přesné, jelikož sběr dat od respondentů probíhá přímo zakreslováním informací do mapy.

Dále můžeme mentální mapy dělit na strukturované a nestrukturované (*Zelenka a kol. 2008, str. 41-42; Strnadová, 2016, str. 9-10*).

Strukturované mentální mapování je způsob vytváření, při kterém jsou před počátkem samotného mapování (např. před kreslením či před rozhovorem) respondenti informováni o tom, jakým způsobem a v jakém geografickém rozsahu mají dané objekty v mapě zakreslit (jak by měla být mapa vymezená). Mapy jednotlivých respondentů jsou díky předem dané

strukturu lépe porovnatelné, mohou však být potlačeny individuální zvláštnosti a představy respondentů.

Nestrukturované mentální mapování je způsob vytváření, při kterém je vymezen pouze geografický rozsah mapy. Dává tedy lepší prostor fantazii a myšlenkovým tokům respondenta, ale je výrazně omezena srovnatelnost jednotlivých map, neboť každý respondent vnímá a zachycuje jednotlivé charakteristiky a objekty jinak.

3.2.4 MENTÁLNÍ MAPY ŽÁKŮ A STUDENTŮ:

Nemalá část prací, které se zabývají mentálním mapováním, provádí výzkum prostřednictvím žáků základních či středních škol nebo studentů vysokých škol. Podobně jako tomu je u výzkumu této bakalářské práce.

Prostorovým představám středoškolských studentů o podobě celého světa se věnuje už v 70. letech minulého století Thomas F. Saarinen (*Saarinen, 1973*), který se prostřednictvím Lynchovy metody konstrukce mentálních map snaží objasnit, jak mladí lidé vnímají uspořádání světa (*Wernerová, 2006, str. 12*).

V 90. letech působil v této problematice také Vít Voženílek. Ten se ve své práci (*Voženílek, 1997*) zabývá informačními zdroji, které působí na vnímání prostoru, a tedy také na tvorbu mentálních map. Výzkum poté zaměřil na tematiku socio-ekonomických jevů v okresech v Moravskoslezském kraji na základě vnímání studenty.

Prostorovým představám žáků se věnují také Jan Daniel Bláha a Tereza Pastuchová Nováková v článku *Mentální mapa Česka v podání českých žáků ZŠ a SŠ* (*Bláha a Pastuchová Nováková, 2013*). Řeší analýzu představ žáků základních a středních škol různého věku a míst trvalého bydliště o prostorovém uspořádání a geografii České republiky. V rámci výzkumné části nechávají žáky kreslit jejich mentální mapu České republiky a zajímají se o přesnost zákresu hlavního města Prahy a o výběr prvků, které byly zaznamenány. Kromě toho část práce věnovali také preferenci bydlení. Dle výsledků jejich práce více prvků a s větší přesností zakreslili dle předpokladu starší respondenti. Zároveň předpokládali, že bude podrobněji popsána oblast bydliště žáka, což se ne u všech žáků potvrdilo. Tento výsledek si autoři vysvětlili tím, že žáci správně zhodnotili význam prvků, a prvky s místním významem do celkové mapy Česka s ohledem na její měřítko nezařadili. Co se týče preference bydlení,

zjistili autoři dle předpokladu, že žáci obvykle zakreslovali preferenci bydlení poblíž svého bydliště.

V 80. letech 20. století se u nás většina prací na téma mentální mapy věnovala problematice sídelních preferencí. V práci Miroslava Hrdličky (*Hrdlička, 1983*) byly respondenty jeho prováděného výzkumu vysokoškolští studenti. Jako nejatraktivnější zaznamenal oblasti s vyšší kvalitou životního prostředí (*Wernerová, 2006, str. 18; Siwek, 2011, str. 100-101*).

Stejnému tématu ve stejném období se věnovala také Marcela Mrklasová (*Mrklasová, 1988*). Jejími respondenty byli žáci středních škol. Ve své práci odhalila neatraktivitu průmyslových oblastí severních Čech, Ostravska a Prahy (*Wernerová, 2006, str. 19; Švik 2009, str. 7; Siwek, 2011, str. 101*).

Již v 80. letech působil v této problematice také Tadeus Siwek, který se tematikou mentálních map zabýval ještě několik desítek let poté (*Siwek a Kaňok, 2000; Siwek a Bogdová, 2007; Siwek, 2011*). Ve své práci *Území Československa očima studentů geografie* (*Siwek, 1988*) se zabývá průzkumem znalostí o území Československa, návštěvností a hodnocením oblíbenosti u studentů Univerzity Karlovy v Praze. Výsledky potvrdily preference v předešlých pracích. Jako oblíbené vnímali studenti horské regiony (Šumava, Krkonoše a Tatry) a jako neoblíbené vnímali průmyslové oblasti (severní Čechy a Ostravsko) (*Wernerová, 2006, str. 19-20; Siwek, 2011, str. 103-104*).

Také ve 21. století se některé práce, zabývající se mentálním mapování, věnují tematice preferencí a atraktivity u žáků nebo studentů. Kupříkladu diplomová práce Marie Wernerové tvořena pod vedením Jiřího Blažka na Univerzitě Karlově v Praze (*Wernerová, 2006*) se zabývá atraktivitou krajských měst pro vysokoškolské studenty z Ústí nad Labem a Českých Budějovic, a to z hlediska ekonomické úrovně a trhu práce, bydlení, životního prostředí a rekreace. Výsledkem práce je, že studenti dávají přednost lokalitě bližší, i když není tolik atraktivní, před lokalitou kvalitnější ve větší vzdálenosti (*Wernerová, 2006, str. 87*).

Podobnému tématu se věnuje také bakalářská práce Tomáše Švika tvořena pod vedením Mariána Haláse na Univerzitě Palackého v Olomouci (*Švik, 2009*). Ta se zabývá regionální a sídelní preference na území České republiky a Evropy u studentů gymnázií z okresu Olomouc a Šumperk. U zahraničních lokalit byla zjišťována atraktivita, návštěvnost a preferované turistické cíle. Byla zjištěna atraktivita především Velké Británie a dalších zemí západní a severní Evropy. Neutrálně byla vnímána většina střední Evropy. A spíše negativně byly

hodnoceny státy východní Evropy (*Švik, 2009, str. 18-19*). Z českých měst byla pro budoucí studium preferovaná města jako Brno, Olomouc a Praha. Nejméně preferovaná byla Ostrava (*Švik, 2009, str. 23-28*). Pro budoucí bydlení bylo nejatraktivnější město Olomouc (*Švik, 2009, str. 28-31*).

Lucie Zezulová z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích se zajímala ve své diplomové práci tvořené pod vedením Jiřího Šípa (*Zezulová, 2009*) o preference dovolené. Výzkum byl prováděn u žáků základních, středních i vysokých škol (*Zezulová, 2009, str. 17*) a výsledky jsou potom zpracované pro jednotlivé ročníky základní školy zvlášť a pro středoškoláky a vysokoškoláky dohromady (*Zezulová, 2009, str. 22-65*).

3.2.5 MENTÁLNÍ MAPY VE VÝUKOVÉM PROCESU A JEJICH POTENCIÁL VE VÝUCE:

Mentální mapy jsou dobrým didaktickým nástrojem, který je zároveň aktivizační a motivační pro žáka a zároveň ověřující a informační pro učitele (*Bláha a Jaroš, 2016; str. 9*).

Jde o vhodný nástroj do výuky zeměpisu pro prověřování znalostí a správnost lokalizace objektů, ale také pro prostorovou orientaci v území, rozvoj schopnosti práce s mapou a tvorbu mapy a pro zjišťování rozdílů mezi náhledy jednotlivých žáků či skupin žáků na místní region.

Bláhou a Jarošem (*2016*) je také kladen důraz na aktivní zapojení žáka nejen v samotné tvorbě mapy, ale rovněž ve zhodnocení a společné debatě nad výsledky s ostatními žáky.

3.2.6 TÉMATIKA MENTÁLNÍCH MAP V RVP:

Tématiku mentálních map na základních školách (*RVP ZV 2023*) vzdělávací obsah oboru *Zeměpis* vůbec neobsahuje. Tato tematika se v RVP pro základní vzdělávání vyskytovala dříve, nicméně později při úpravách RVP ZV byla ze vzdělávacího obsahu vyřazena (*RVP ZV 2021, str. 81*).

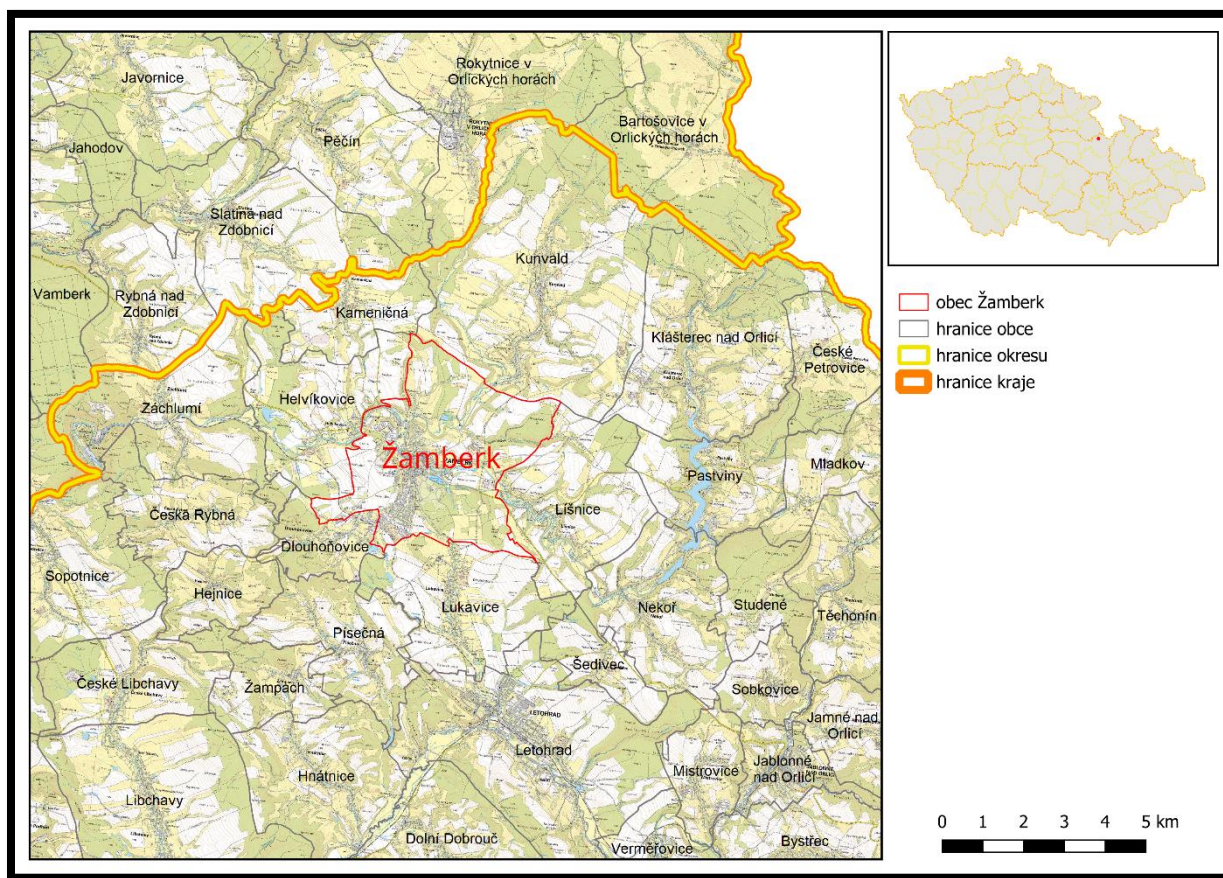
Zatímco na gymnáziích (*RVP G**) tematika mentálních map vzdělávací obsah oboru *Geografie* obsahuje, a to v rámci obsahové části *Geografické informace a terénní vyučování*.

V rámci *očekávaných výstupů* se jedná o výstup „žák vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území“ (*RVP G*2022, str. 36*). Nicméně v rámci *učiva* pak není toto téma blíže specifikováno.

4. ZKOUMÁNÉ ÚZEMÍ:

Kromě pojmů a jejich zařazení do témat RVP je potřeba představit si také geografický prostor, ve kterém se bude výzkumná část této práce pohybovat.

Místní region Žamberecko je stejně jako ostatní místní regiony území s nejasnou hranicí, a proto není snadné si tento region geograficky popsat. V základu by se mělo jednat o město Žamberk a jeho okolí.

OBR. 1: Základní mapa zkoumaného území

Zdroj: ČÚZK – ZM 25. Dostupné z: http://geoportal.cuzk.cz/WMS_ZM25_PUB/WMSservice.aspx; Arc ČR 500; vlastní zpracování

Samotné město Žamberk se nachází v Pardubickém kraji v severní části okresu Ústí nad Orlicí. Sousedí s obcemi Kameničná, Kunvald, Líšnice, Lukavice, Dlouhoňovice a Helvíkovice (OBR. 1).

4.1 ZÁKLADNÍ FYZICKO-GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA:

Z hlediska geomorfologie leží toto území v Orlické oblasti na rozhraní dvou geomorfologických celků – Orlické hory a Podorlická pahorkatina. Hranice mezi těmito celky vede obcemi Rokytnice v Orlických horách, Kunvald, Klášterec nad Orlicí, Pastviny, Nekoř a Sobkovice.

Z hlediska hydrologického je to oblast, kterým protékají dvě velké řeky – Tichá Orlice a Divoká Orlice. Tichá Orlice protéká městy Králíky, Jablonné nad Orlicí, Letohrad, Ústí nad Orlicí, Brandýs nad Orlicí a dál teče směrem do Chocně. Divoká Orlice tvoří hranici mezi Českou republikou a Polskem a hranici pohraniční obce Orlické Záhoří a Bartošovice v Orlických horách, odtud teče na jih obcemi Klášterec nad Orlicí, Pastviny a Nekoř, kde změní směr na severozápadní až západní a teče obcemi Žamberk, Helvíkovice, Záchlumí, Potštejn a směrem do Kostelce nad Orlicí (*viz. příloha Seznam geografických prvků*).

Kromě těchto dvou dominantních vodní toků tu najdeme třeba Rokytenku, která protéká obcí Rokytnice v Orlických horách a v Žamberku se vlévá do Divoké Orlice, nebo Zdobnici, která protéká obcemi Říčky v Orlických horách, Pěčín, Slatina nad Zdobnicí, Rybná nad Zdobnicí a ve Vamberku se vlévá do Divoké Orlice (*viz. příloha Seznam geografických prvků*).

Na Divoké Orlici najdeme vodní nádrž Pastviny, která je taky velmi dominantním prvkem tohoto regionu. Nachází se na katastrálním území obcí Klášterec nad Orlicí, Pastviny a Nekoř.

Z hlediska biogeografického tu najdeme hned několik území s nějakým stupněm ochrany. Zasahuje sem CHKO Orlické hory. Najdeme zde přírodní park Suchý vrch – Buková hora, který se táhne obcemi Mladkov, Těchonín a Jamné nad Orlicí. Kolem Divoké i Tiché Orlice najdeme přírodní park Orlice. V blízkosti najdeme 6 přírodních rezervací a 6 přírodních památek (*viz. příloha Seznam geografických prvků*).

4.2 ZÁKLADNÍ SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA:

Z hlediska silniční dopravy je významná silnice první třídy I/11, vedoucí od Šumperka, přes Jablonné nad Orlicí, Žamberk, a pokračující na Vamberk. Na ní se napojuje několik pro region významných silnic druhé třídy (*viz. příloha Seznam geografických prvků*).

Co se týče železniční dopravy, územím prochází dvě železniční trati: železniční trať 024 Ústí nad Orlicí – Międzyzlesie (vedoucí přes Letohrad, Jablonné nad Orlicí a Lichkov) a železniční trať 021 Letohrad – Týniště nad Orlicí (vedoucí přes Žamberk, Doudleby nad Orlicí, Kostelec nad Orlicí a Častolovice).

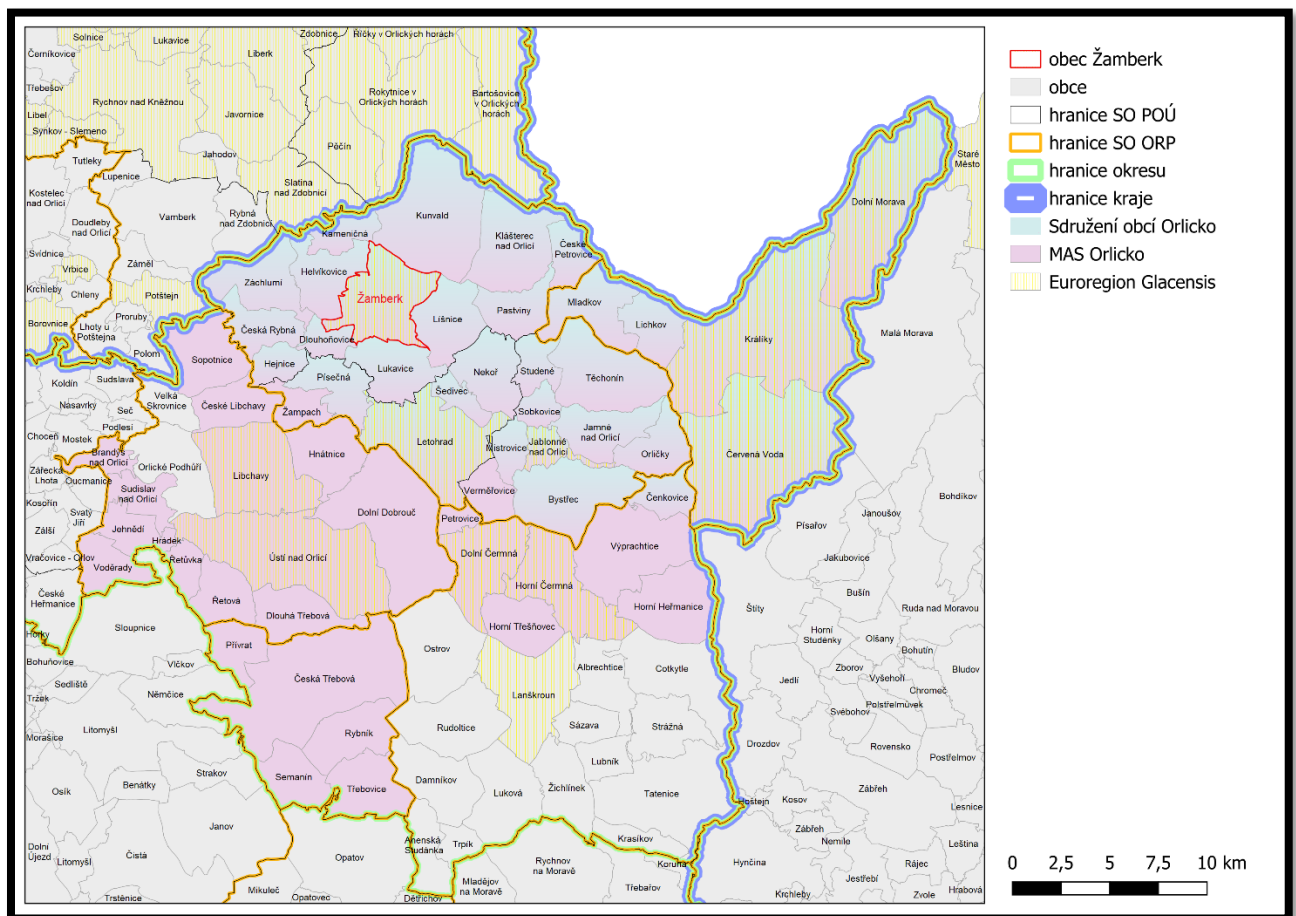
Za zmínku stojí také letiště v západní části Žamberka.

Co se týče geografie průmyslu, najdeme zde hned několik významných firem (*viz. příloha Seznam geografických prvků*) jako např. v Žamberku Agro Žamberk, a.s., v Letohradě OEZ s.r.o. nebo v Jablonném nad Orlicí Isolit-Bravo, spol. s r.o.

Co se geografie cestovního ruchu a kultury týče (*viz. příloha Seznam geografických prvků*), nachází se tu několik hradů, tvrzí či zřícenin hradů, zámků, kostelů a kaplí. Za zmínku stojí například Tvrz Orlice v obci Letohrad, Zřícenina hradu Žampach, Zámek Žamberk a Kostel sv. Václava v Žamberku. Najdeme tu také několik muzeí jako Muzeum řemesel v Letohradě nebo Rodný dům Prokopa Diviše v Žamberku. Co se týče turistiky, nachází se tu také několik rozhleden jako například u Žamberka Tyršova rozhledna na vrcholu Rozálka a oblíbený je také komplex dělostřeleckých tvrzí. Z hlediska zimní turistiky tu najdeme množství lyžařských tras a několik skiareálů jako například skiareál České Petrovice.

4.3 JINÉ REGIONY V TOMTO ÚZEMÍ A JEJICH CHARAKTERISTIKA:

Na tomto území se nachází také administrativně či institucionálně vymezené regiony (OBR. 2). Pro možnost srovnání s nově vzniklými regiony, co do zařazených obcí, je potřeba si i tyto regiony krátce představit. Město Žamberk navíc tvoří centrum hned několika z nich, takže je vysoce pravděpodobné, že se vytvořené MR Žamberecko budou s mnohými z nich prostorově překrývat.

OBR. 2: Administrativně a institucionálně vymezené regiony ve zkoumaném území

Zdroj: Arc ČR 500; Sdružení obcí Orlicko – Území. Dostupné z: <https://www.orlicko.cz/uzemi>; MAS Orlicko – Územní vymezení. Dostupné z: <https://mas.orlicko.cz/o-nas/uzemni-vymezeni>; Euroregion Glacensis – Členství v euroregionu. Dostupné z: <https://www.euro-glacensis.cz/ceska-cast.html>; vlastní zpracování

4.3.1 SO ORP ŽAMBERK:

SO ORP Žamberk hraničí v severní a severozápadní části s obcemi Královéhradeckého kraje, v severovýchodní části s Polskem, na východě se SO ORP Králíky, na jihu se SO ORP Lanškroun a na jihozápadě se SO ORP Ústí nad Orlicí (*Krajská správa ČSÚ v Pardubicích – Charakteristika správního obvodu Žamberk*).

Území správního obvodu se rozkládá na 28 153 hektarech a zaujímá 6,2 % rozlohy Pardubického kraje a 22,2 % rozlohy okresu Ústí nad Orlicí. Tvoří ho 27 obcí – Bystřec, Česká Rybná, České Petrovice, Dlouhoňovice, Hejnice, Helvíkovice, Jablonné nad Orlicí, Jamné nad Orlicí, Kameničná, Klášterec nad Orlicí, Kunvald, Letohrad, Líšnice, Lukavice, Mistrovice, Nekoř, Orličky, Pastviny, Písečná, Sobkovice, Studené, Šedivec, Těchonín, Verměřovice, Záchlumí, Žamberk a Žampach (*Krajská správa ČSÚ v Pardubicích – Charakteristika správního obvodu Žamberk; ČSÚ – Statistický bulletin – Pardubický kraj – 1. čtvrtletí 2023*).

SO ORP Žamberk měl k 31.12. 2022 celkem 29 480 obyvatel, tedy asi 5,8 % obyvatel Pardubického kraje a 21,3 % obyvatel okresu Ústí nad Orlicí. V roce 2022 byl přirozený přírůstek +8 a migrační saldo +496. Celkový přírůstek byl tedy +504 obyvatel. (*Krajská správa ČSÚ v Pardubicích – Charakteristika správního obvodu Žamberk; ČSÚ – Statistický bulletin – Pardubický kraj – 1. čtvrtletí 2023*).

4.3.2 SO POÚ ŽAMBERK:

SO POÚ Žamberk je jedním ze 3 SO POÚ v SO ORP Žamberk spolu se SO POÚ Letohrad a SO POÚ Jablonné nad Orlicí.

Území správního obvodu se rozkládá na 14 834 hektarech a zaujímá 3,3 % rozlohy Pardubického kraje, 11,7 % rozlohy okresu Ústí nad Orlicí a 52,7 % rozlohy SO ORP Žamberk. Tvoří ho 13 obcí – Česká Rybná, České Petrovice, Dlouhoňovice, Hejnice, Helvíkovice, Kameničná, Klášterec nad Orlicí, Kunvald, Líšnice, Lukavice, Pastviny, Záchlumí a Žamberk (*Krajská správa ČSÚ v Pardubicích – Obce Pardubického kraje – aktuální počet obyvatel a výměra*).

SO POÚ mělo k 1.1. 2023 celkem 13 329 obyvatel, tedy asi 2,5 % obyvatel Pardubického kraje, 9,6 % obyvatel okresu Ústí nad Orlicí a 45,2 % obyvatel SO ORP Žamberk

(Krajská správa ČSÚ v Pardubicích – Obce Pardubického kraje – aktuální počet obyvatel a výměra).

4.3.3 SDRUŽENÍ OBCÍ ORLICKO:

Město Žamberk je centrem Sdružení obcí Orlicko, jakožto dobrovolného svazku obcí v okrese Ústí nad Orlicí (*Sdružení obcí Orlicko*). Členy sdružení obce Orlicko jsou všechny obce ze SO OPR Žamberk kromě obcí Verměřovice a Žampach, dále všechny obce ze SO ORP Králíky, a obec Čenkovice ze SO ORP Lanškroun.

4.3.4 MAS ORLICKO:

Žamberk je také centrem místní akční skupiny Orlicko (*MAS Orlicko – Co je MAS*). Členy MAS Orlicko jsou všechny obce ze SO ORP Žamberk, SO ORP Králíky a SO ORP Česká Třebová, většina obcí ze SO ORP Ústí nad Orlicí (výjimkami jsou obce Orlické Podhůří a Velká Skrovnice) a část obcí ze SO ORP Lanškroun (Petrovice, Dolní Čermná, Horní Čermná, Horní Třešňovec, Čenkovice, Výprachtice a Horní Heřmanice).

4.3.5 EUROREGION GLACENSIS:

Kromě toho jsou některé obce součástí nesouvislého euroregionu Glacensis, jakožto regionu na pomezí Čech, Moravy a Kladska (*Euroregion Glacensis – Základní informace*). Konkrétně se jedná o obce Žamberk, Jablonné nad Orlicí a Letohrad ze SO ORP Žamberk; Králíky, Červená Voda a Dolní Morava ze SO ORP Králíky; Lanškroun, Dolní Čermná a Horní Čermná ze SO ORP Lanškroun; nad Orlicí a Libchavy ze SO ORP Ústí nad Orlicí; velká část obcí ze SO ORP Rychnov nad Kněžnou a mnoho dalších obcí z jiných SO ORP (*Euroregion Glacensis – Členství v euroregionu*).

5. METODY VÝZKUMU A ZÍSKÁNÍ DAT:

Hlavní metodou výzkumu této bakalářské práce je dotazníkové šetření prováděné mezi žáky gymnázia Žamberk za účelem zjištění toho, jak oni sami vnímají místní region Žamberecko.

5.1. TÉMATIKA MÍSTNÍHO REGIONU POHLEDEM UČITELŮ ZEMĚPISU ZE ZÁKLADNÍCH ŠKOL:

Výuka místního regionu může být na základních školách pojímána různě, jak co do počtu vyučovacích hodin, tak co do vymezení samotného regionu. Někteří učitelé mohou toto téma pojmout jen jako jakousi nástavbu tematiky krajů ČR, kdy se pouze více než na jiné kraje zaměří na kraj, do kterého škola patří (*Lindová, 2012, str. 1*).

Z toho důvodu byly osloveni prostřednictvím e-mailu učitelé zeměpisu ze všech základních škol, ze kterých přicházeli na gymnázium Žamberk respondenti dotazníkového šetření. Bylo osloveno celkem 11 základních škol – ZŠ Nádražní Žamberk, ZŠ 28. října Žamberk, ZŠ Komenského Letohrad, ZŠ U Dvora Letohrad, ZŠ Jablonné nad Orlicí, ZŠ Výprachtice, ZŠ Klášterec nad Orlicí, ZŠ Rokytnice v Orlických horách, ZŠ Dolní Dobrouč, ZŠ Králíky a ZŠ Červená Voda. Pro větší šanci návratnosti odpovědí byly školy osloveny přímo panem Mgr. Tyčem, ředitelem gymnázia Žamberk s jeho prosbou o odpověď. Mail byl odeslán 23. listopadu 2023.

Cílem bylo jednak zjistit, jakým způsobem, jak dlouho a kdy se u nich téma místní region učí (za účelem ověření nebo vyvrácení zmíněného v rešerši), a jednak zjistit, jak si sami učitelé tamní místní region vymezují, co do velikosti území (za účelem vhodného vymezení mapy v dotazníku). Předpokladem bylo, že z velké části bude pojetí místního regionu žáků ovlivněno pojetím učitele na základní škole.

Bohužel se ze všech oslovených škol ozvaly pouze 2 základní školy z okolí – učitelé zeměpisu ze ZŠ Červená Voda pan Mgr. Radim Válek a ze ZŠ Rokytnice v Orlických horách paní Mgr. Karolína Skalická. Proto nebylo možné na základě tohoto šetření ověřit zmíněné v rešerši. Jediné, co lze říct (*viz. přílohy – odpovědi od zeměpisářů*), je, že se najdou učitelé, kteří se snaží tematice místní region věnovat co nejvíce pozornosti a tuto látku co nejvíce zpestřit a aktivizovat žáka.

5.2 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ:

Dotazníkové šetření bylo provedeno u žáků gymnázia Žamberk 18. prosince 2023, a to konkrétně u 5 tříd ve 3 vyučovacích hodinách (TAB. 1) – u 1. ročníku osmiletého studia (1.A), společně u 1. ročníku čtyřletého studia (1.B) a 5. ročníku osmiletého studia (5.A) a společně u 4. ročníku čtyřletého studia (4.B) a 8. ročníku osmiletého studia (8.A).

TAB. 1: Průběh sběru dat z dotazníkového šetření v jednotlivých třídách gymnázia Žamberk:

Pondělí 18.12. 2023					
HODINA:	3. vyuč. hod.	4. vyuč. hod.	5. vyuč. hod.	7. vyuč. hod.	8. vyuč. hod.
TŘÍDA:	(9:55-10:40)	(10:50-11:35)	(11:40-12:25)	(13:20-14:05)	(14:10-14:55)
1.A	dotazníkové šetření				
1.B		úvod do tematiky	dotazníkové šetření		
5.A		úvod do tematiky	dotazníkové šetření		
4.B				úvod do tematiky	dotazníkové šetření
8.A				úvod do tematiky	dotazníkové šetření

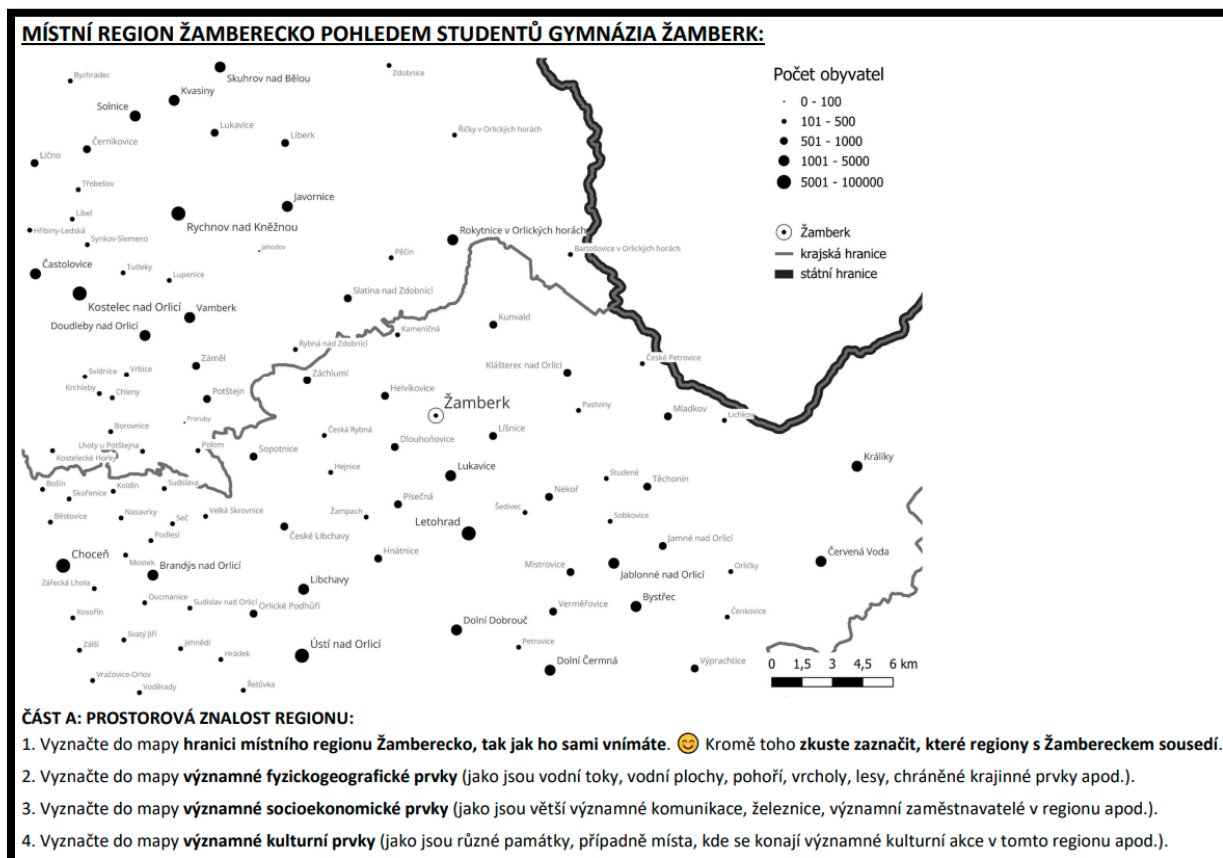
Zdroj: vlastní zpracování

Z důvodu absence tématu mentální mapování v RVP pro základní vzdělávání byla u čtyř starších tříd před samotnou vyučovací hodinou, v níž byly vyplňovány dotazníky, provedena také vyučovací hodina, ve které bylo představeno téma mentální mapování prostřednictvím prezentace v programu Microsoft PowerPoint (*viz. příloha – prezentace*), výkladu a komunikace s žáky.

Také v rámci samotného vyplňování dotazníků respondenty byla využita prezentace, aby byla každá otázka dotazníku podrobně popsána a zamezilo se tak případným chybám. Bylo dbáno na to, aby se žáci mohli ptát v případě nejasností. I kvůli tomu byl upřednostněný přímý sběr dotazníků nad dotazníkem v elektronické podobě.

5.2.1 DOTAZNÍK:

Dotazník (viz. přílohy – dotazníky) byl anonymní. Byl složen ze čtyř částí (OBR. 3 a OBR. 4) – část A: *prostorová znalost regionu*, část B: *povědomí o geografické situaci*, část C: *vlastní zhodnocení regionu* a část D: *otázky o vás*. Otázky byly tvořeny na základě RVP ZV.

OBR. 3: Přední strana dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování

ČÁST B: POVĚDOMÍ O GEOGRAFICKÉ SITUACI:

5. Jaká byste rekli, že je hustota zalidnění v místním regionu Žamberecko, tak jak jste si ho sami vymezili. Myslíte si, že je **spíše vyšší nebo nižší oproti celorepublikovému průměru**? Podtrhněte jednu z možností.

VÝRAZNĚ VYŠŠÍ **MÍRNĚ VYŠŠÍ** **PŘÍBLIŽNĚ STEJNÁ** **MÍRNĚ NIŽŠÍ** **VÝRAZNĚ NIŽŠÍ**

6. Jak si myslíte, že je to v místním regionu Žamberecko, tak jak jste si ho sami vymezili, s celkovým přírůstkem obyvatelstva (tj. zda počet obyvatel spíše přibývá nebo ubývá)? Pojďme si to rozdělit na přirozený přírůstek (tj. narození a zemřelí) a migrační saldo (tj. přistěhovalí a vystěhovalí). Myslíte si, že **převažují spíše narození nebo zemřelí** (zakroužkujte)? **NAROZENÍ x ZEMŘELÍ**
Myslíte si, že **převažují spíše přistěhovalí nebo vystěhovalí** (zakroužkujte)? **PŘISTĚHOVALÍ x VYSTĚHOVALÍ**

7. Zkuste odhadnout **procentuální podíl orné půdy v místním regionu Žamberecko** a uveďte, zda si myslíte, že je **vyšší nebo nižší než průměr ČR**.

Procento orné půdy: oproti průměru ČR je (podtrhněte): **NIŽŠÍ** **PŘÍBLIŽNĚ STEJNÁ** **VYŠŠÍ**

8. Zkuste odhadnout jaký je v místním regionu Žamberecko **procentuální podíl zaměstnaných v sektoru zemědělství, průmyslu a služeb**. A uveďte, zda si myslíte, že je **převažující sektor stejný nebo odlišný od ČR**.

Zemědělství: průmysl: služby: oproti ČR podtrhněte: **stejný převažující** **jiný převažující** (převažuje:)

9. Zkuste odhadnout jaké je v místním regionu Žamberecko **procento zalesnění** a uveďte, zda si myslíte, že je **vyšší nebo nižší než procento zalesnění v celé ČR**.

Procento zalesnění je: oproti ČR je (podtrhněte): **NIŽŠÍ** **PŘÍBLIŽNĚ STEJNÉ** **VYŠŠÍ**

ČÁST C: VLASTNÍ ZHODNOCENÍ REGIONU:

10. Jaké je vaše hodnocení místního regionu Žamberecko? Ohodnoťte **známkou** a popište na volný papír, **jak se vám tu žije / studuje?** Čeho tu je dost, co tu naopak chybí? (zkuste to pojmut jako **buď reklamu nebo bacha na...**)

11. **Chtěli byste v budoucnu v tomto regionu bydlet** (zakroužkujte)?
ANO x NE

ČÁST D: OTÁZKY O VÁS:

12. Zakroužkujte: Jsem... 13. Doplňte: Chodím do třídy... 14. Zakroužkujte: Jsem...
a) **student** a) **místní** (tj. bydlím v tomto regionu, tak jak jsem si ho vyznačil)
b) **studentka** b) **dojíždějící** (tj. dojíždím do tohoto regionu; bydlím mimo vyznačený region)

OBR. 4: Zadní strana dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování

5.2.2 POČET A STRUKTURA RESPONDENTŮ:

Dotazník vyplňovalo celkem 97 respondentů (TAB. 2) – 25 z 1.A, 26 z 1.B, 16 z 5.A, 17 ze 4.B a 13 z 8.A. U třídy 4.B někteří přítomní žáci dotazník z nějakého důvodu neodevzdali.

TAB. 2: Počet respondentů z jednotlivých tříd gymnázia Žamberk:

	počet respondentů:	počet respondentů (%):	celkem přítomno žáků:	celkový počet žáků ve třídě:
1.A	25	25,77	25	27
1.B	26	26,80	26	29
5.A	16	16,49	16	24
4.B	17	17,53	22	26
8.A	13	13,40	13	20
celkem	97	100,00		

Zdroj: vlastní zpracování

Co se týče pohlaví (TAB. 3), 45 respondentů (tedy přes 46 %) byli chlapani a 52 respondentů (tedy přes 53 %) byly dívky.

TAB. 3: Počet respondentů dle jednotlivých pohlaví:

pohlaví	počet respondentů:	počet respondentů (%)
muž	45	46,39
žena	52	53,61
celkem	97	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

Co se týče bydliště (TAB. 4), 50 respondentů (tedy přes 51 %) bylo místních (tedy bydlících uvnitř jejich vymezeného MR Žamberecko), 45 respondentů (tedy přes 46 %) bylo dojíždějících (tedy bydlících mimo tento region) a 2 tuto otázku nevyplnili.

TAB. 4: Počet místních a dojíždějících respondentů:

bydliště:	počet respondentů:	počet respondentů (%)
místní	50	51,55
dojíždějící	45	46,39
neuveđeno	2	2,06
celkem	97	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

5.3 ZPRACOVÁNÍ ZÍSKANÝCH DAT:

Veškeré výpočty a zpracování dat bylo provedeno prostřednictvím programu Microsoft Excel, ve kterém byly vytvářeny také všechny tabulky a grafy. Mapové výstupy byly prováděny v programu QGIS.

Aby bylo možné uvedené hodnoty u jednotlivých geografických charakteristik o vzniklém regionu porovnat s realitou, a zároveň aby byl výběr toho, které obce do MR Žamberecko patří a které již ne, čistě na žácích (a nejednalo se o pouhý výběr z několika mála

předem vytvořených variant), bylo vyhodnocování vzniklých MR Žamberecko především o tom, které obce (v mapě reprezentované body) respondent do regionu zařadí a které ne.

S obcemi, které byly respondentem do regionu zahrnuty, pak bylo pracováno jakožto s celým katastrálním územím obce (bez ohledu na přesnou polohu zaznačené hranice). Díky tomu je možné vzniklé regiony porovnávat s dostupnými daty z ČSÚ za obce, které byly jednoduše sečteny, podle toho, které obce respondent do místního regionu zařadil. Každý dotazník byl tedy u každé z otázek vyhodnocován zvlášť.

Zaznačení hranice místního regionu Žamberecko bylo vyhodnocováno prostřednictvím četnosti výskytu jednotlivých obcí ve vytvořených regionech. Výstupem byla mapa.

Sousední MR byly vyhodnoceny pouze prostřednictvím četnosti výskytu v dotaznících pomocí tabulky, protože nemalé množství dotazníků tuto odpověď neobsahovalo nebo byla vyplněna jen z části.

Zaznačené geografické prvky byly rovněž vyhodnoceny pouze z hlediska četnosti výskytu. Přesnost zákresu, co do polohy a tvaru prvků, vlivem zadaného rozsahu práce hodnocena nebyla.

Otázky ohledně povědomí o geografické situaci byly hodnoceny na základě správnosti zaznačených či zapsaných odpovědí v dotazníku. U srovnání hustoty zalidnění regionu s celou Českou republikou se za správné odpovědi považovaly ty, kde respondent buď uvedl vyšší nebo nižší a odpověď byla v souladu s výsledkem vyhodnocení dat z ČSÚ, nebo kde respondent uvedl přibližně stejná a hodnoty se skutečně blížily shodnosti (jako hraniční hodnota byla zvolena ± 10 obyvatel na km^2). Stejně tak tomu bylo u otázek o přirozeném přírůstku a migračním saldu (± 10 obyvatel). A podobě byly vyhodnoceny také otázky ohledně podílu orné půdy a podílu zalesnění (± 10 %).

Otázka, týkající se procentuálního podílu zaměstnaných v jednotlivých sektorech hospodářství, nakonec hodnocena nebyla, protože u velká části respondentů napříč ročníky nebyl celek 100 %, tudíž nebylo možné tato data vyhodnotit.

Vlastní zhodnocení regionu bylo vyhodnoceno jako soubor odpovědí od všech respondentů dohromady, kdy byly seskupeny podobné odpovědi a popsány nejčastější klady a zápory regionu. To bylo doplněno průměrnou známkou a zhodnocením odpovědí, zda by v regionu chtěli nebo nechtěli v budoucnu bydlet.

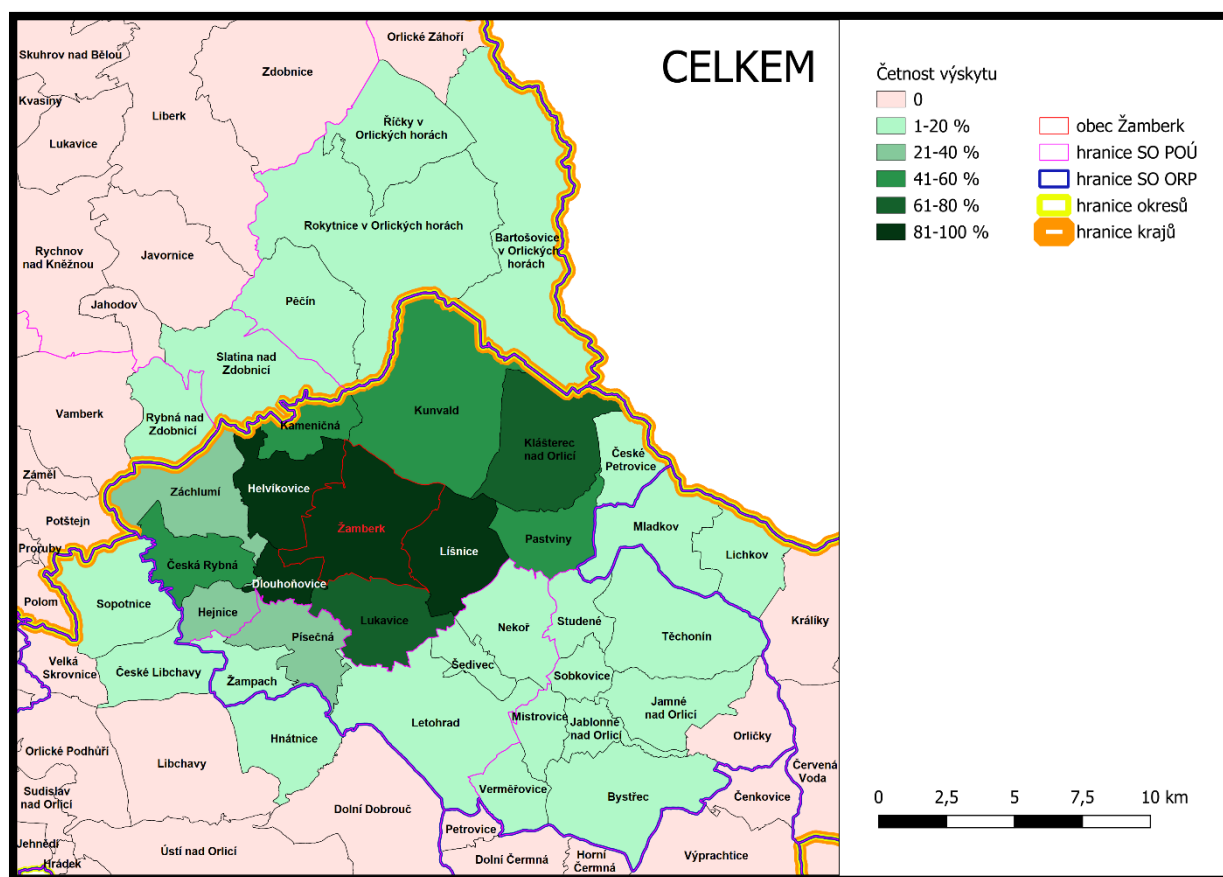
5.4 STATISTICKÁ DATA ZA ADMINISTRATIVNÍ JEDNOTKY:

Veškerá statistická data byla získána prostřednictvím Českého statistického úřadu. Pro vyhodnocení dat za respondenty vytvořenými MR Žamberecko byly využity data za obce, které byly posčítány podle toho, které obce se ve vzniklém regionu nacházejí.

6. VÝSLEDKY VÝZKUMU:

6.1 VYMEZENÍ MÍSTNÍHO REGIONU ŽAMBERECKO:

Ve výsledcích dotazníků této práce je v pojetí MR Žamberecko značný rozdíl. Někteří pojmají region jakožto město Žamberk a několik málo přilehlých obcí (jeden respondent dokonce označil jako místní region pouze město Žamberk), jiní pojmají Žamberecko jakožto větší region velikostně téměř srovnatelný se SO ORP Žamberk.

OBR. 5: Četnost výskytu obcí v MR Žamberecko dle výsledků dotazníkového šetření

Zdroj: Arc ČR 500; výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

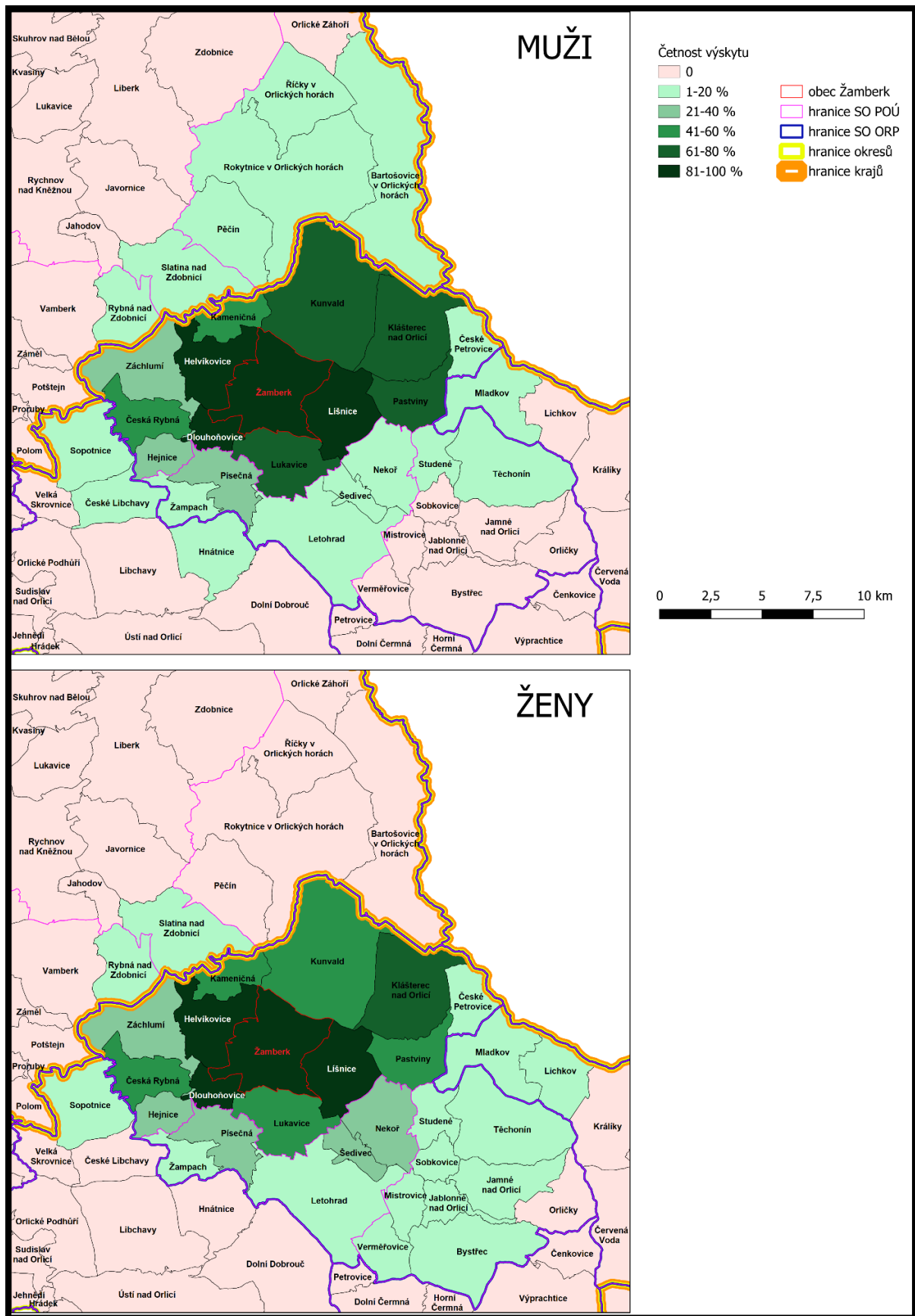
Nejčastěji byly součástí MR Žamberecko (OBR. 5) obce Žamberk (100 % respondentů), Líšnice (97,94 %), Dlouhoňovice (96,91 %) a Helvíkovice (95,88), a lze je tak označit za užší jádro regionu (zakresleny 80 a více % respondentů). Méně pak Klášterec nad Orlicí (70,10 %) a Lukavice (61,86 %), které lze označit za širší jádro regionu (zakresleny 60 a více % respondentů). Nejpřekvapivější ze všech těchto obcí je obec Klášterec nad Orlicí, jediná, která

s městem Žamberk nesousedí. Přitom je součástí MR Žamberecko častěji než sousedící Kunvald (57,73 %) nebo Písečná (25,77 %). Za zmínku také stojí, že jediná obec ze SO ORP Žamberk, která nebyla zařazena do MR Žamberecko ani jednou, byly Orličky, ale vzhledem k jejich poloze a poloze Žamberka nejde o nic překvapivého.

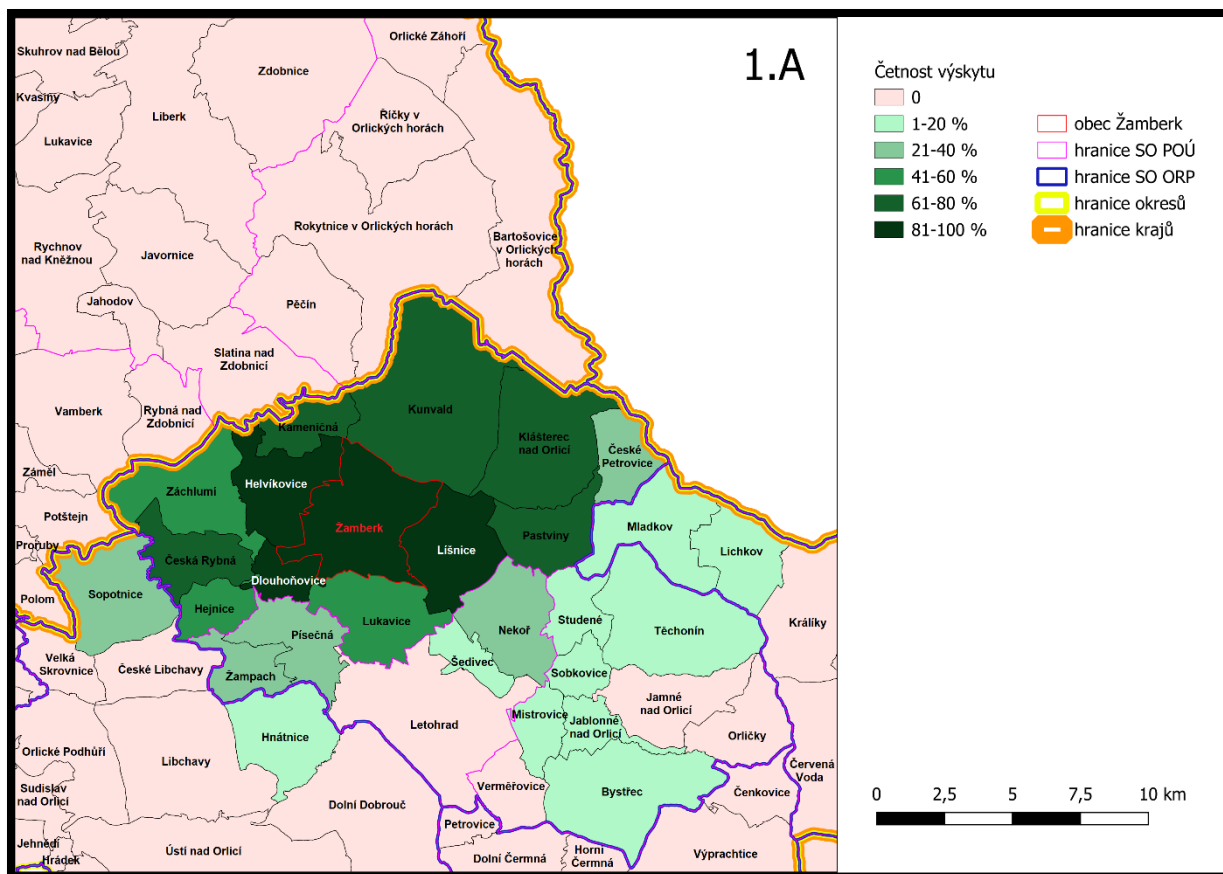
Rozdíl vytvořeného MS Žamberecko u mužů a žen zvláště (OBR. 6), není nijak zásadní. Užší jádro regionu se shoduje. Rozdíly vidíme až u širšího jádra, kam patří dle mužů obce Klášterec nad Orlicí (75,56 %), Kunvald (66,67 %), Lukavice (66,67 %) a Pastviny (64,44 %), zatímco u žen pouze obec Klášterec nad Orlicí (65,38 %).

Rozdíly vytvořeného MS Žamberecko u jednotlivých tříd gymnázia Žamberk (OBR. 7, 8 a 9) jsou již znatelnější. Už u užšího jádra můžeme pozorovat změnu, konkrétně u třídy 8.A, kde přibyla obec Lukavice (84,62 %), která u některých tříd není ani v širším jádru. Zajímavé je také srovnání s jinými existujícími regiony tohoto území. U třídy 1.A vidíme, že se všichni respondenti drželi při vymezení MR Žamberecko v prostoru Pardubického kraje a není jediná obec z kraje Královehradeckého. U třídy 5.A dokonce vidíme, že jsou všechny obce, zařazené do MR Žamberecko, ze SO ORP Žamberk, dokonce pouze ze SO POÚ Žamberk a SO POÚ Letohrad.

Rozdíl vytvořeného MS Žamberecko u místních a dojíždějících respondentů (OBR. 10) není, stejně jako u pohlaví, příliš výrazný. Užší jádro regionu se neliší a rozdíly jsou opět až u širšího jádra, kde u místních vidíme obce Klášterec nad Orlicí (70,00 %), Lukavice (64,00 %) a Pastviny (64,00 %), zatímco u dojíždějících vidíme pouze obce Klášterec nad Orlicí (71,11 %) a Lukavice (62,22 %). Za zmínku stojí také to, že u dojíždějících bylo alespoň jednou do MR zahrnuto více obcí z širokého okolí než u místních.

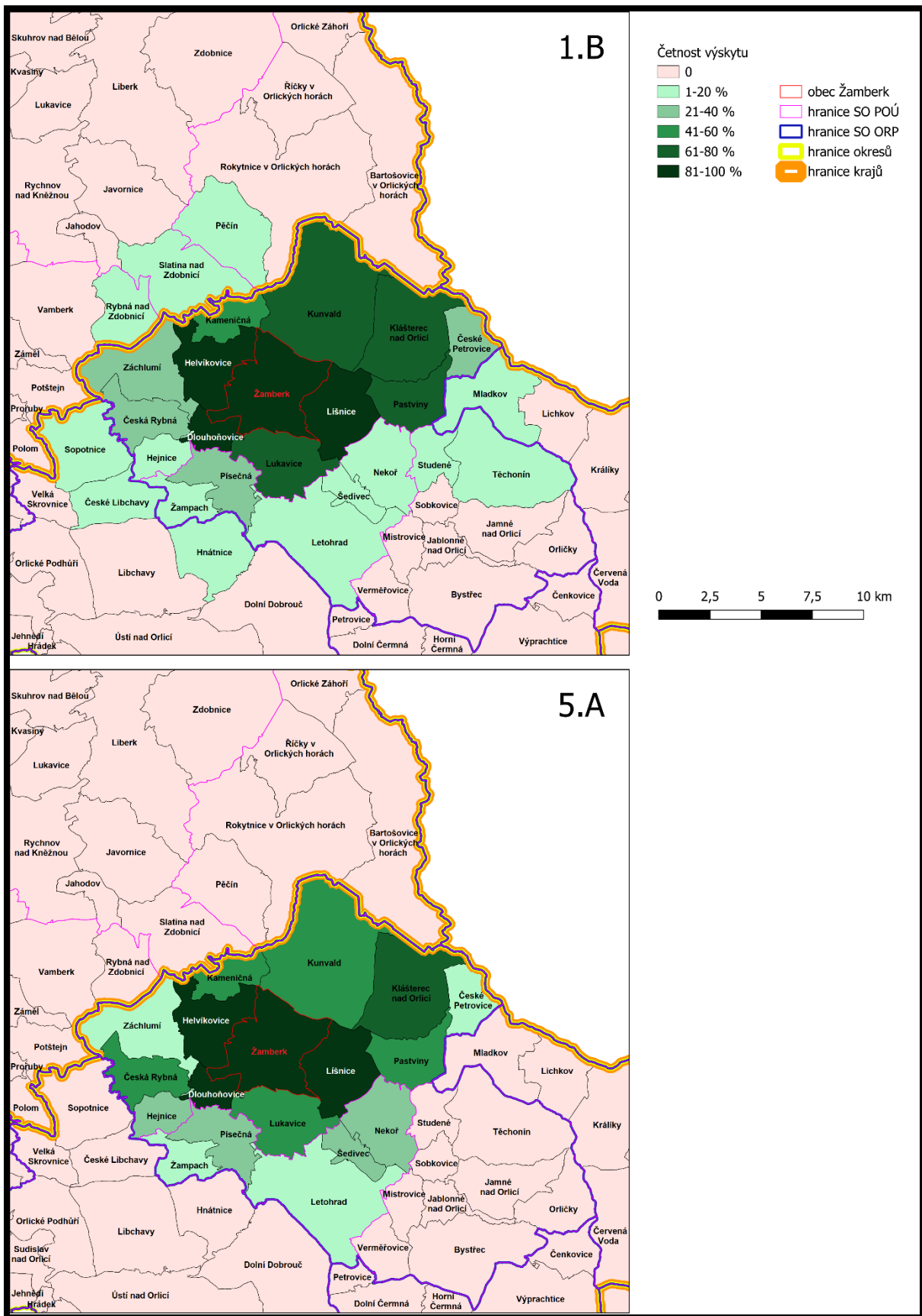

OBR. 6: Četnost výskytu obcí v MR Žamberecko dle výsledků dotazníkového šetření u mužů a žen
Zdroj: Arc ČR 500; výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

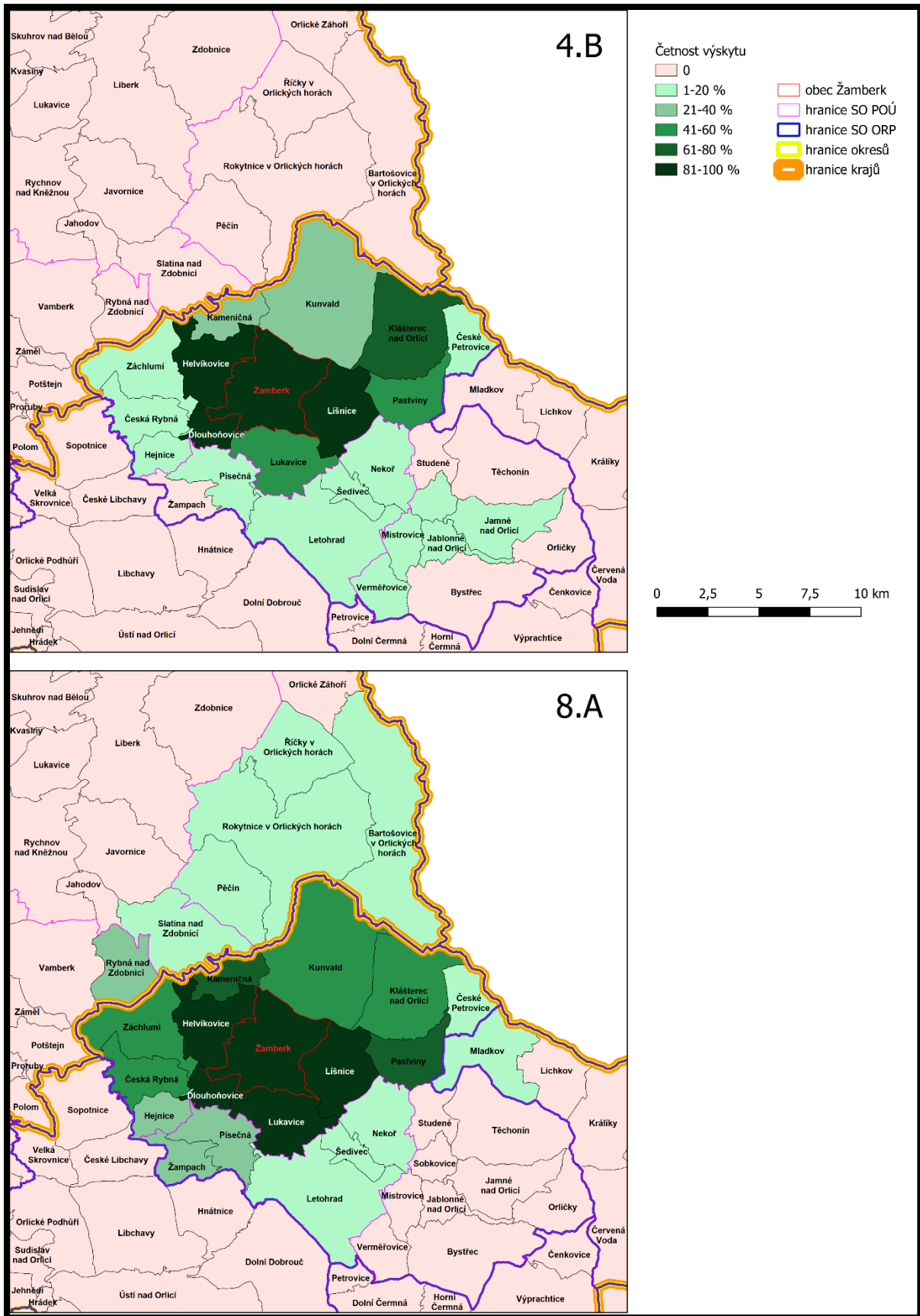

OBR. 7: Četnost výskytu obcí v MR Žamberecko dle výsledků dotazníkového šetření u třídy 1.A

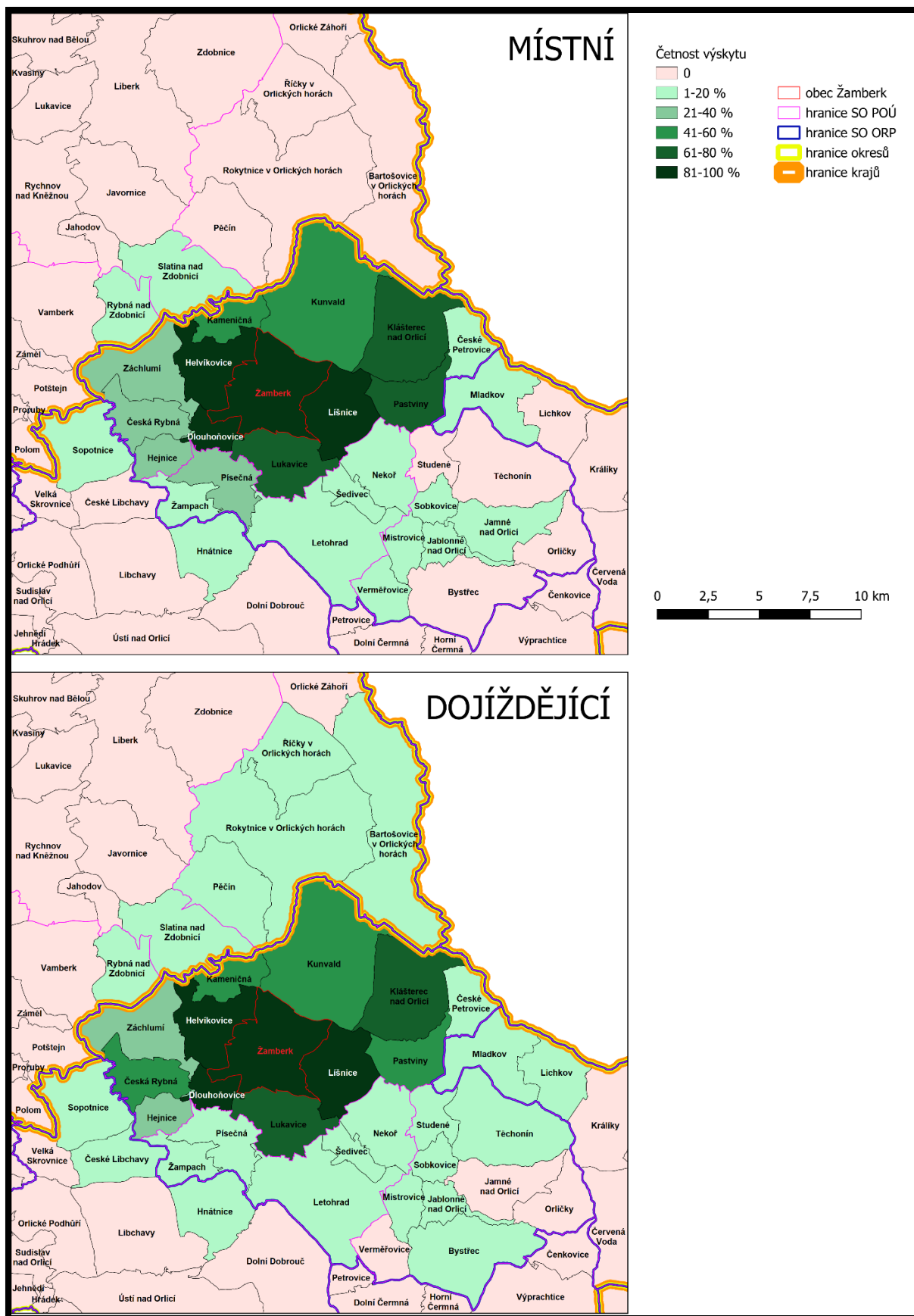
Zdroj: Arc ČR 500; výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

OBR. 8: Četnost výskytu obcí v MR Žamberecko dle výsledků dotazníkového šetření u tříd 1.B a 5.A
Zdroj: Arc ČR 500; výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

OBR. 9: Četnost výskytu obcí v MR Žamberecko dle výsledků dotazníkového šetření u tříd 4.B a 8.A
Zdroj: Arc ČR 500; výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

OBR. 10: Četnost výskytu obcí v MR Žamberecko dle výsledků dotazníkového šetření dle bydliště
Zdroj: Arc ČR 500; výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

6.2 VYMEZENÍ SOUSEDNÍCH MÍSTNÍCH REGIONŮ:

Co se týče zaznačení sousedních místních regionů (TAB. 5), velká část respondentů tento úkol nevyplňovala nebo regiony pouze zakreslila, ale již nepopsala, o jaký region by mělo jít. Navíc bylo poměrně hodně zákresů, kdy byl zakreslen jeden nebo dva sousední regiony a zbylá území kolem MR Žamberecko nijak popsána ani zakreslena nebyla.

Nejčastějšími zaznamenanými sousedními regiony byl MR Letohradsko a Jablonsko či Jablonecko (v dotaznících se objevily oba názvy). Několik málo respondentů právě obce Letohrad a Jablonné nad Orlicí považovali za součást MR Žamberecko.

TAB. 5: Sousední regiony MR Žamberecko:

SOUSEDNÍ REGION:	ČETNOST:	SOUSEDNÍ REGION:	ČETNOST:
Letohradsko	49	Orlicko	2
Jablonsko / Jablonecko	27	Pastvinsko	2
Ústecko	21	Helvíkovicko	1
Rokytnicko	18	Královohradecko	1
Králicko	16	Kunvaldsko	1
Vambersko / Vamberecko	16	Libchavsko	1
Rychnovsko	14	Lukavicko	1
Choceňsko	7	Potštejnsko	1
Klášterecko	7	Sopotnicko	1
Kosteletsko	5	Těchonínsko	1

část chybí	36
bez názvů	30
nevyplněno	31

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

6.3 ZAKRESLENÉ GEOGRAFICKÉ PRVKY V MENTÁLNÍ MAPĚ MÍSTNÍHO REGIONU ŽAMBERECKO:

Nejčastějším geografickým prvkem v mentálních mapách MR Žamberecko byla Divoká Orlice (TAB. 6), která se v nějaké podobě vyskytla u více než 67 % respondentů. Někteří ji přímo správně nazvali, jiní jí popsali slovy „řeka Orlice“ nebo jen „řeka“, nicméně dle zákresu do mapy bylo vyhodnoceno, že zřejmě měli na mysli právě Divokou Orlici. Tento dominantní prvek zakreslovali častěji ženy (76,92 %) než muži (55,56 %) a častěji místní (72,00 %) než dojíždějící (64,44 %). U všech tříd byla zakreslena více než 60 % respondentů, přičemž u třídy 8.A byla Divoká orlice zakreslena dokonce u více než 92 % respondentů.

Dále se z fyzicko-geografických prvků v mentálních mapách respondentů čteněji vyskytovala (TAB. 6) vodní nádrž Pastviny (17,52 %). Některými respondenty byla nesprávně popsána jako „jezero Pastviny“ nebo „rybník Pastviny“, ale opět bylo dle zákresu vyhodnoceno, že byla myšlena ona přehrada.

Dalším často se vyskytujícím prvkem byl potok Rokytenka (11,34 %), vlévající se v Žamberku do Divoké Orlice. Zajímavé je, že zatímco u Divoké Orlice jednoznačně dominovaly v zákresu ženy, u dalších dvou nejčastěji zakreslených vodních prvků (Pastvinská přehrada a potok Rokytenka) naopak dominují (ač ne tak výrazně) muži.

Mezi méně časté, ale pořád zaznamenané více než 4 respondenty, patří řeka Tichá Orlice (9,28 %), která ovšem vzhledem k poloze ani nemohla být součástí všech zakreslených MS Žamberecko. A také vrchol Karlovice (5,15 %) – geomorfologicky poměrně nepodstatný prvek, ale pro místní obyvatele významný (*Sdružení obcí Orlicko – Turistika*). I proto byl zakreslován převážně místními.

TAB. 6: Nejčastěji se vyskytující fyzicko-geografické prvky v mentálních mapách:

NEJČASTĚJŠÍ FYZICKOGEODRAFICKÉ PRVKY (4x a více):		Muži (%)	Ženy (%)	1.A (%)	1.B (%)	5.A (%)	4.B (%)	8.A (%)	Místní (%)	Dojíždějící (%)
řeka Divoká Orlice	56,70	44,44	67,31	52,00	53,85	50,00	47,06	92,31	64,00	51,11
řeka Orlice (<i>zakreslena Divoká Orlice</i>)	6,19	6,67	5,77	4,00	7,69	6,25	11,76	0,00	6,00	6,67
řeka (<i>zakreslena Divoká Orlice</i>)	4,12	4,44	3,85	8,00	0,00	6,25	5,88	0,00	2,00	6,67
Pastvinská přehrada / nádrž Pastviny	15,46	20,00	11,54	16,00	7,69	0,00	17,65	46,15	16,00	15,56
jezero / rybník Pastviny (<i>zakreslena PP</i>)	2,06	2,22	1,92	4,00	0,00	6,25	0,00	0,00	2,00	2,22
potok Rokytenka	11,34	17,78	5,77	0,00	3,85	18,75	11,76	38,46	14,00	6,67
řeka Tichá Orlice	9,28	8,89	9,62	4,00	0,00	31,25	11,76	7,69	12,00	6,67
vrchol Karlovice	5,15	6,67	3,85	8,00	7,69	0,00	0,00	7,69	8,00	2,22

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

Ze socio-ekonomických geografických prvků se nejčastěji v mentálních mapách respondentů vyskytovala (TAB. 7) železnice mezi Letohradem a Žamberkem, která dále pokračuje směrem na Hradec Králové (32,99 %). Zajímavé je, že tento geografický prvek byl zakreslován častěji u žen než u mužů.

Dále to byla komunikace první třídy I/11 (13,40 %), která byla zase naopak častěji zakreslována muži.

A v menší míře podnik Bühler Žamberk (6,19 %), který byl rovněž častěji zakreslován muži, Tyršova rozhledna u Žamberka zvaná Rozálka (6,19 %), sjezdovka v Dlouhoňovicích (5,15 %) a autobusové nádraží v Žamberku (4,12 %). Rozhledna i sjezdovka byly častěji zakreslovány místními než dojíždějícími.

TAB. 7: Nejčastěji se vyskytující socio-ekonomické geografické prvky v mentálních mapách:

NEJČASTĚJŠÍ SOCIOEKONOMICKÉ PRVKY (4x a více):		Muži (%)	Ženy (%)	1.A (%)	1.B (%)	5.A (%)	4.B (%)	8.A (%)	Místní (%)	Dojíždějící (%)
železnice Letohrad-Žamberk-Hradec	25,77	20,00	30,77	16,00	11,54	25,00	52,94	38,46	26,00	26,67
železnice v Žamberku	4,12	2,22	5,77	8,00	0,00	6,25	5,88	0,00	4,00	4,44
železnice	3,09	6,67	0,00	4,00	0,00	6,25	0,00	7,69	2,00	2,22
silnice 11	11,34	15,56	7,69	8,00	7,69	6,25	11,76	30,77	10,00	13,33
silnice (popsána obcemi); z části je to I/11	2,06	4,44	0,00	0,00	7,69	0,00	0,00	0,00	0,00	4,44
podnik Bühler Žamberk	6,19	11,11	1,92	12,00	0,00	0,00	5,88	15,38	6,00	6,67
rozhledna Rozálka u Žamberka	4,12	2,22	5,77	0,00	7,69	6,25	0,00	7,69	6,00	2,22
rozhledna u Žamberka	1,03	2,22	0,00	0,00	3,85	0,00	0,00	0,00	2,00	0,00
Tyršova rozhledna u Žamberka	1,03	2,22	0,00	4,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	0,00
sjezdovka Dlouhoňovice	5,15	4,44	5,77	4,00	7,69	6,25	0,00	7,69	8,00	2,22
autobusové nádraží v Žamberku	4,12	2,22	5,77	12,00	3,85	0,00	0,00	0,00	2,00	6,67

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

Z kulturních geografických prvků se nejčastěji v mentálních mapách respondentů vyskytoval (TAB. 8) kostel sv. Václava v Žamberku (13,40 %). Není velkým překvapením, že byl kostel zakreslován častěji místními než dojíždějícími.

Dále to byl zámek Žamberk (12,37 %). A v menší míře hrad Žampach (6,19 %), rodný dům Prokopa Diviše (5,15 %) a zámecký park v Žamberku (4,12 %). Za zmínku stojí, že hrad Žampach a zámecký park v Žamberku byl zaznamenán pouze muži a rodný dům Prokopa Holého zase pouze oběma nejstaršími třídami.

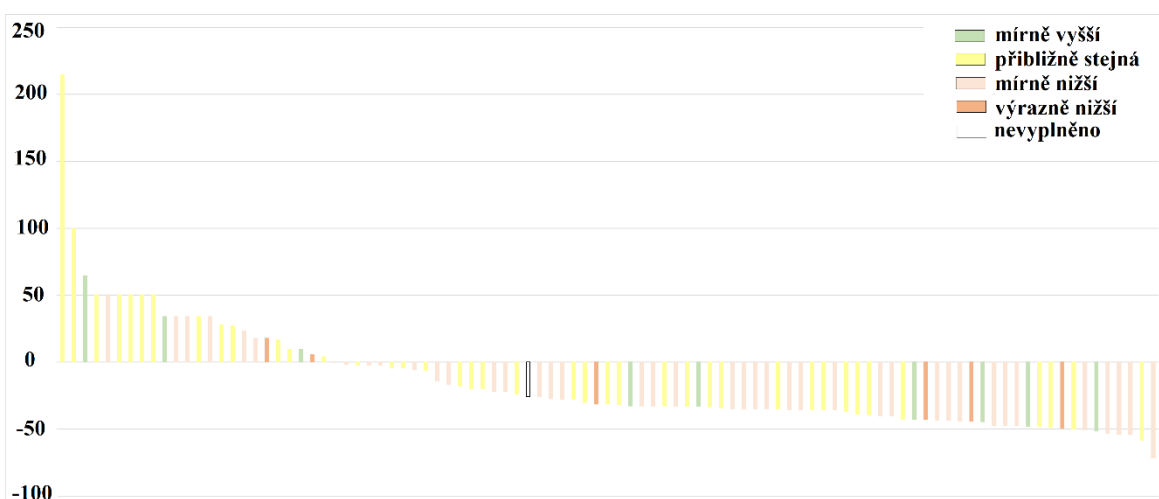
TAB. 8: Nejčastěji se vyskytující (4x a více) kulturní geografické prvky v mentálních mapách:

NEJČASTĚJŠÍ KULTURNÍ PRVKY (4x a více):	Muži (%)	Ženy (%)	1.A (%)	1.B (%)	5.A (%)	4.B (%)	8.A (%)	Místní (%)	Dojíždějící (%)	
kostel Žamberk	13,40	15,56	11,54	32,00	11,54	6,25	5,88	0,00	18,00	6,67
zámek Žamberk	12,37	11,11	13,46	32,00	0,00	12,50	11,76	0,00	10,00	15,56
hrad Žampach	6,19	13,33	0,00	16,00	0,00	0,00	0,00	15,38	8,00	2,22
rodný dům Prokopa Diviše	5,15	4,44	5,77	0,00	0,00	0,00	23,53	7,69	6,00	4,44
zámecký park v Žamberku	4,12	8,89	0,00	8,00	3,85	0,00	5,88	0,00	2,00	6,67

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

6.4 POVĚDOMÍ O GEOGRAFICKÉ SITUACI A ZHODNOCENÍ NAPLNĚNÍ OČEKÁVANÉHO VÝSTUPU RVP:

6.4.1 HUSTOTA ZALIDNĚNÍ:

OBR. 11: Srovnání reálného rozdílu hustoty zalidnění vytvořených MR Žamberecko a hustoty zalidnění České republiky s odpověďmi v dotazníku

Zdroj: ČSÚ – Databáze demografických údajů za obce ČR (31.12. 2022). Dostupné z:

<https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demograficky-udaju-za-obce-cr>; ČSÚ – Veřejná databáze – vše o území (2022). Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u=VUZEMI_97_19; výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

TAB. 9: Správnost odpovědí u rozdílu mezi hustotou zalidnění vytvořených MR Žamberecko a hustotou zalidnění České republiky:

	správně		nesprávně		chybí odpověď		celkem
	počet respondentů	počet respondentů (%)	počet respondentů	počet respondentů (%)	počet respondentů	počet respondentů (%)	počet respondentů
celek	48	49,48	48	49,48	1	1,03	97
muži	24	53,33	20	44,44	1	2,22	45
ženy	24	46,15	28	53,85	0	0,00	52
1.A	15	60,00	10	40,00	0	0,00	25
1.B	14	53,85	12	46,15	0	0,00	26
5.A	6	37,50	10	62,50	0	0,00	16
4.B	5	29,41	11	64,71	1	5,88	17
8.A	7	53,85	6	46,15	0	0,00	13
místní	25	50,00	24	48,00	1	2,00	50
dojíždějící	22	48,89	23	51,11	0	0,00	45

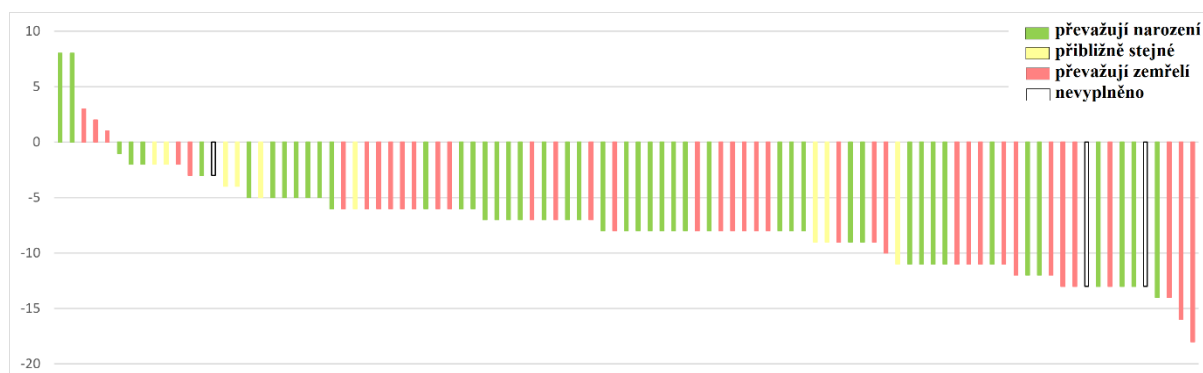
Zdroj: ČSÚ – Databáze demografických údajů za obce ČR (31.12. 2022). Dostupné z:

<https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>; ČSÚ – Veřejná databáze – vše o území (2022). Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u= VUZEMI_97_19; výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

U 24 respondenty vytvořených MR Žamberecko je hustota zalidnění vyšší než u průměru ČR (OBR. 11). Jedná se zejména o regiony menší rozlohy, kde vysokou hustotu zalidnění ovlivňuje především samotné město Žamberk. U 73 MR Žamberecko je hustota zalidnění nižší. V grafu můžeme vidět určitou kumulaci odpovědí *nižší* u nejvyšších záporných hodnot, ale už nemůžeme říct, že by se konkrétně odpověď *výrazně nižší* skutečně soustředila do této části grafu. U nejvyšších kladných hodnot kumulaci odpovědí *vyšší* nepozorujeme, častěji tu vidíme odpověď *přibližně stejná*.

Správně tuto otázku zodpovědělo (TAB. 9) méně než 50 % respondentů. Vidíme vyšší úspěšnost u této otázky u mužů než u žen. U místních a dojíždějících je úspěšnost podobná. A kupodivu nejúspěšnější třídou je vůbec nejmladší třída gymnázia (1.A), následovaná třídami 1.B a 8.A. Nedá se tedy říct, že by se u této otázky zvyšovala správnost odpovědí s věkem a počtem let strávených na gymnáziu.

6.4.2 PŘIROZENÝ PŘÍRŮSTEK:

OBR. 12: Srovnání PP vytvořených MR Žamberecko dle dat z ČSÚ a odpovědí v dotaznících

Zdroj: ČSÚ – Databáze demografických údajů za obce ČR (31.12. 2022). Dostupné z:

<https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>; ČSÚ – Veřejná databáze – vše o území (2022). Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u=VUZEMI_97_19; výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

TAB. 10: Správnost odpovědí u rozdílu mezi PP vytvořených MR Žamberecko dle dat ČSÚ a odpovědí v dotaznících:

	správně		nesprávně		chybí odpověď		celkem
	počet respondentů	počet respondentů (%)	počet respondentů	počet respondentů (%)	počet respondentů	počet respondentů (%)	počet respondentů
celek	45	46,39	49	50,52	3	3,09	97
muži	20	44,44	23	51,11	2	4,44	45
ženy	25	48,08	26	50,0	1	1,92	52
1.A	11	44,00	14	56,00	0	0,00	25
1.B	8	30,77	17	65,38	1	3,85	26
5.A	7	43,75	9	56,25	0	0,00	16
4.B	10	58,82	5	29,41	2	11,76	17
8.A	9	69,23	4	30,77	0	0,00	13
místní	23	46,00	25	50,00	2	4,00	50
dojíždějící	22	48,89	23	51,11	0	0,00	45

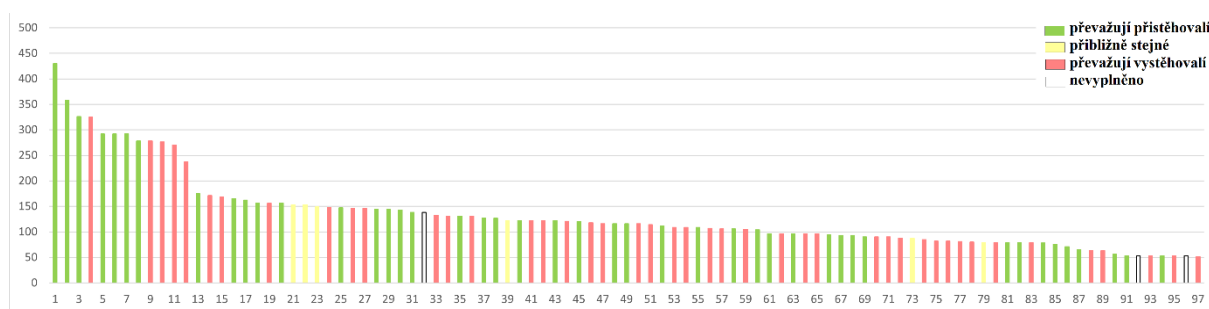
Zdroj: ČSÚ – Databáze demografických údajů za obce ČR (31.12. 2022). Dostupné z:

<https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>; ČSÚ – Veřejná databáze – vše o území (2022). Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u=VUZEMI_97_19; výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

Pouze u 5 respondentů vytvořených MR Žamberecko je PP kladný (OBR. 12), u 92 je záporný. Přesto se nedá říct, že by to mělo na kumulaci odpovědí *převažují narození a převažují zemřelí* nějaký zásadnější vliv. Jediné, co se dá říct, je to, že u těch nejvyšších rozdílných hodnot na obou stranách se odpovědi shodují s realitou.

Správně tuto otázku zodpovědělo (TAB. 10) opět méně než 50 % respondentů, nicméně ještě méně než u předchozí otázky. Vidíme podobnou úspěšnost u mužů a žen a u místních a dojíždějících. Co je ale zajímavější, jsou odpovědi jednotlivých tříd. Vidíme o něco vyšší úspěšnost nejstarších dvou tříd (4.B a 8.A), u osmiletého studia dokonce u téměř 70 % respondentů. Zvyšující se úspěšnost s věkem však platí pouze z části, protože třetí nejúspěšnější byla nejmladší třída (1.A).

6.4.3 MIGRAČNÍ SALDO:

OBR. 13: Srovnání MS vytvořených MR Žamberecko dle dat z ČSÚ a odpovědí v dotaznících

Zdroj: ČSÚ – Databáze demografických údajů za obce ČR (31.12. 2022). Dostupné z:

<https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>; ČSÚ – Veřejná databáze –

vše o území (2022). Dostupné z: [https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u=VUZEMI_97_19)

[uzemi&uzemiprofil=31548&u=VUZEMI_97_19](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u=VUZEMI_97_19); výsledky dotazníkového šetření; vlastní

zpracování

TAB. 11: Správnost odpovědí u rozdílu mezi MS vytvořených MR Žamberecko dle dat ČSÚ a odpovědí v dotaznících:

	správně		nesprávně		chybí odpověď		celkem
	počet respondentů	počet respondentů (%)	počet respondentů	počet respondentů (%)	počet respondentů	počet respondentů (%)	počet respondentů
celek	44	45,36	50	51,55	3	3,09	97
muži	16	35,56	27	60,00	2	4,44	45
ženy	28	53,85	23	44,23	1	1,92	52
1.A	10	40,00	15	60,00	0	0,00	25
1.B	15	57,69	10	38,46	1	3,85	26
5.A	8	50,00	8	50,00	0	0,00	16
4.B	7	41,18	8	47,06	2	11,76	17
8.A	4	30,77	9	69,2	0	0,00	13
místní	23	46,00	25	50,00	2	4,00	50
dojíždějící	22	48,89	23	51,11	0	0,00	45

Zdroj: ČSÚ – Databáze demografických údajů za obce ČR (31.12. 2022). Dostupné z:

<https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>; ČSÚ – Veřejná databáze – vše o území (2022). Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u= VUZEMI_97_19; výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

U všech respondentů vytvořených MR Žamberecko je MS kladné (OBR. 13). I přesto pozorujeme výrazné zastoupení odpovědí *převažují vystěhovalí*. Každopádně vidíme určitou kumulaci odpovědí *převažují přistěhovalí* u nejvyšších kladných hodnot.

Správně tuto otázku zodpovědělo (TAB. 11) znovu méně než 50 % respondentů, dokonce zase o něco méně než u předchozí otázky. Vidíme výraznější rozdíl u porovnání správnosti odpovědí u mužů a žen, kdy ženy mají o téměř 20 % vyšší úspěšnost. U místních a dojíždějících je úspěšnost podobná. U jednotlivých tříd vidíme převahu u středního ročníku (1.B a 5.A), jediné třídy dosahující u této otázky úspěšnosti 50 % a výš.

6.4.4 PODÍL ORNÉ PŮDY:

Ke skutečné hodnotě podílu orné půdy z celkového území MR Žamberecko (TAB. 12) se blížilo více než 40 % respondentů a dalších 25 % se pohybovalo v hodnotách +/- 10-20 %. U mužů a žen a u místních a dojíždějících je rozdíl zanedbatelný. Zajímavější je srovnání tříd,

kde vidíme u nejstaršího ročníku (4.B a 8.A) správnost u více než 50 %. Naopak u třídy 1.B vidíme správnost u méně než 20 %.

TAB. 12: Srovnání podílu orné půdy vytvořených MR Žamberecko dle dat z ČSÚ a odpovědi v dotaznících:

	více o 30+ %	více o 20-30 %	více o 10-20 %	přibližně stejné (+- 10 %)	méně o 10-20 %	méně o 20-30 %	méně o 30+ %	neuvedeno
celek	5	12	20	39	5	10	3	3
v %	5,15	12,37	20,62	40,21	5,15	10,31	3,09	3,09
muži	2	6	13	18	1	4	0	1
v %	4,44	13,33	28,89	40,00	2,22	8,89	0,00	2,22
ženy	3	6	7	21	4	6	3	2
v %	5,77	11,54	13,46	40,38	7,69	11,54	5,77	3,85
1.A	0	2	5	11	1	4	2	0
v %	0,00	8,00	20,00	44,00	4,00	16,00	8,00	0,00
1.B	4	6	4	5	2	2	1	2
v %	15,38	23,08	15,38	19,23	7,69	7,69	3,85	7,69
5.A	1	2	6	5	1	1	0	0
v %	6,25	12,50	37,50	31,25	6,25	6,25	0,00	0,00
4.B	0	1	3	9	1	2	0	1
v %	0,00	5,88	17,65	52,94	5,88	11,76	0,00	5,88
8.A	0	1	2	9	0	1	0	0
8.A (%)	0,00	7,69	15,38	69,23	0,00	7,69	0,00	0,00
místní	3	5	16	21	0	3	1	1
v %	6,00	10,00	32,00	42,00	0,00	6,00	2,00	2,00
dojíždějící	2	7	3	18	5	7	2	1
v %	4,44	15,56	6,67	40,00	11,11	15,56	4,44	2,22

Zdroj: ČSÚ – Veřejná databáze – vše o území (2023). Dostupné z:

[https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI_43_581259)

[uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI_43_581259](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI_43_581259); výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

Výsledky u srovnání s ČR (TAB. 13) byly podstatně horší. Celková úspěšnost byla jen 36 %. Vyšší úspěšnost u této otázky zaznamenali muži a místní. U tříd byla nejúspěšnější třída 4.B, následovaná 8.A a 1.B, takže opět vidíme vyšší úspěšnost u starších ročníků.

TAB. 13: Srovnání podílu orné půdy vytvořených MR Žamberecko s celou ČR:

	správně		nesprávně		chybí odpověď		celkem
	počet respondentů	v %	počet respondentů	v %	počet respondentů	v %	počet respondentů
celek	35	36,08	58	59,79	4	4,12	97
muži	18	40,00	25	55,56	2	4,44	45
ženy	17	32,69	33	63,46	2	3,85	52
1.A	7	28,00	18	72,00	0	0,00	25
1.B	10	38,46	14	53,85	2	7,69	26
5.A	6	37,50	10	62,50	0	0,00	16
4.B	7	41,18	9	52,94	1	5,88	17
8.A	5	38,46	7	53,85	1	7,69	13
místní	20	40,00	28	56,00	2	4,00	50
dojíždějící	14	31,11	30	66,67	1	2,22	45

Zdroj: ČSÚ – Veřejná databáze – vše o území (2023). Dostupné z:

[https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI_43_581259)

[uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI_43_581259](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI_43_581259); ČSÚ – Veřejná databáze – Statistiky –

Zemědělství. Dostupné z: [https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZEM03B&z=T&f=TABULKA&skupId=2301&katalog=30840&pvo=ZEM03B&evo=v362!ZEM03B-2023_1)

[objekt&pvo=ZEM03B&z=T&f=TABULKA&skupId=2301&katalog=30840&pvo=ZEM03B&evo=v3](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZEM03B&z=T&f=TABULKA&skupId=2301&katalog=30840&pvo=ZEM03B&evo=v362!ZEM03B-2023_1)

[62 ! ZEM03B-2023_1](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZEM03B&z=T&f=TABULKA&skupId=2301&katalog=30840&pvo=ZEM03B&evo=v362!ZEM03B-2023_1); výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

6.4.5 ZALESNĚNÍ:

Ke skutečné hodnotě procentu zalesnění území MR Žamberecko (TAB. 14) se blížilo 40 % respondentů a dalších 31 % se pohybovalo v hodnotách +- 10-20 %. Úspěšnost byla tedy o něco málo vyšší než u orné půdy. Rozdíl u mužů a žen i místních a dojíždějících je zanedbatelný. U tříd vidíme nejvyšší úspěšnost u nejstarší třídy osmiletého studia (téměř 62 %), následovanou naopak nejmladší třídou (52 %).

TAB. 14: Srovnání procenta zalesnění vytvořených MR Žamberecko dle dat z ČSÚ a odpovědí v dotaznících:

	více o 20-30 %	více o 10-20 %	přibližně stejně (+ - 10 %)	méně o 10-20 %	méně o 20-30 %	méně o 30-40 %	méně o 40-50 %	méně o 50+ %	neuvedeno
celek	2	6	40	25	8	5	8	1	2
v %	2,06	6,19	41,24	25,77	8,25	5,15	8,25	1,03	2,06
muži	0	3	21	10	4	3	2	0	2
v %	0,00	6,67	46,67	22,22	8,89	6,67	4,44	0,00	4,44
ženy	1	3	19	15	4	2	6	1	1
v %	1,92	5,77	36,54	28,85	7,69	3,85	11,54	1,92	1,92
1.A	0	1	13	6	1	0	3	0	1
v %	0,00	4,00	52,00	24,00	4,00	0,00	12,00	0,00	4,00
1.B	0	2	8	7	3	1	3	1	1
v %	0,00	7,69	30,77	26,92	11,54	3,85	11,54	3,85	3,85
5.A	1	2	5	4	0	2	2	0	0
v %	6,25	12,50	31,25	25,00	0,00	12,50	12,50	0,00	0,00
4.B	0	0	6	5	3	2	0	0	1
v %	0,00	0,00	35,29	29,41	17,65	11,76	0,00	0,00	5,88
8.A	0	1	8	3	1	0	0	0	0
v %	0,00	7,69	61,54	23,08	7,69	0,00	0,00	0,00	0,00
místní	1	3	22	13	4	3	3	0	1
v %	2,00	6,00	44,00	26,00	8,00	6,00	6,00	0,00	2,00
dojíždějící	0	3	18	11	4	2	5	1	1
v %	0,00	6,67	40,00	24,44	8,89	4,44	11,11	2,22	2,22

Zdroj: ČSÚ – Veřejná databáze – vše o území (2023). Dostupné z:

[https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI 43 581259)

[uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI 43 581259](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI 43 581259); výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

Celková úspěšnost u srovnání s ČR (TAB. 15) je téměř 50 %. Vyšší úspěšnost zaznamenaly ženy, které byly o 24 % úspěšnější než muži. U místních a dojíždějících je rozdíl zanedbatelný. U rozdílu úspěšnosti mezi třídami vidíme nejvyšší úspěšnost u nejmladší třídy (1.A), která je skoro dvakrát tak úspěšná než nejstarší třídy (8.A a 4.B).

TAB. 15: Srovnání procenta zalesnění vytvořených MR Žamberecko s celou ČR:

	správně		nesprávně		chybí odpověď		celkem
	počet respondentů	v %	počet respondentů	v %	počet respondentů	v %	počet respondentů
celek	46	47,42	47	48,45	4	4,12	97
muži	15	33,33	29	64,44	1	2,22	45
ženy	30	57,69	20	38,46	2	3,85	52
1.A	16	64,00	8	32,00	1	4,00	25
1.B	14	53,85	10	38,46	2	7,69	26
5.A	5	31,25	11	68,75	0	0,00	16
4.B	6	35,29	10	58,82	1	5,88	17
8.A	5	38,46	8	61,54	0	0,00	13
místní	24	48,00	25	50,00	1	2,00	50
dojíždějící	20	44,44	23	51,11	2	4,44	45

Zdroj: ČSÚ – Veřejná databáze – vše o území (2023). Dostupné z:

[https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI_43_581259)

[uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI_43_581259](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=LES01&z=T&f=TABULKA&katalog=30841&evo=v566_!_LES01-2022_1); ČSÚ – Veřejná databáze – Statistiky –

Lesnictví. Dostupné z: [https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=LES01&z=T&f=TABULKA&katalog=30841&evo=v566_!_LES01-2022_1)

[objekt&pvo=LES01&z=T&f=TABULKA&katalog=30841&evo=v566_!_LES01-2022_1](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=LES01&z=T&f=TABULKA&katalog=30841&evo=v566_!_LES01-2022_1); výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

6.4.6 CELKOVÉ ZHODNOCENÍ POVĚDOMÍ O GEOGRAFICKÉ SITUACI:

Celková úspěšnost (TAB. 16) u žádné z otázek nepřesáhla 50 %. Rozdíly v úspěšnosti mezi muži a ženami se nedají zobecnit, protože se liší otázku od otázky. Nejvyšší rozdíl byl zaznamenán u MS a srovnání zalesnění s ČR, v obou případech dominovaly ženy. Muži naproti tomu zaznamenali vyšší úspěšnost třeba u hustoty zalidnění. Rozdíly úspěšnosti mezi místními a dojíždějícími jsou u většiny otázek zanedbatelné. Nejvyšší rozdíl vidíme u otázky srovnání podílu orné půdy u MR a ČR, kde dominují místní. Avšak lze jednoznačně říct, že bydliště nemá na správnost odpovědi příliš velký vliv. U věku můžeme říct, že dle výsledků této práce neplatí, že by se znalosti o MR zvyšovaly s věkem nebo počtem let strávených na gymnáziu. Mezi nejdominantnější třídu sice patří 8.A, ale za ní vidíme velmi dobré výsledky u nejmladší třídy (1.A).

TAB. 16: Podíl správných odpovědí u všech otázek u jednotlivých skupin respondentů:

	celek	muži	ženy	1.A	1.B	5.A	4.B	8.B	místní	dojíždějící
hustota zalidnění	49,48	53,33	46,15	60,00	53,85	37,50	29,41	53,85	50,00	48,89
PP	46,39	44,44	48,08	44,00	30,77	43,75	58,82	69,23	46,00	48,89
MS	45,36	35,56	53,85	40,00	57,69	50,00	41,18	30,77	46,00	48,89
orná půda (dotazníky vs. data)	40,21	40,00	40,38	44,00	19,23	31,25	52,94	69,23	42,00	40,00
orná půda (srovnání s ČR)	36,08	40,00	32,69	28,00	38,46	37,50	41,18	38,46	40,00	31,11
zalesnění (dotazníky vs. data)	41,24	46,67	36,54	52,00	30,77	31,25	35,29	61,54	44,00	40,00
zalesnění (srovnání s ČR)	47,42	33,33	57,69	64,00	53,85	31,25	35,29	38,46	48,00	44,44

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření; vlastní zpracování

6.5 ZHODNOCENÍ REGIONU ŽÁKY:

Na závěr jen pár slov ke zhodnocení MR Žamberecko přímo žáky. Dle respondentů největší klady MR jsou *dobré prostředí k životu / klid a pohoda* (41 respondentů), *hezkká příroda / dostatek přírody / příroda blízko domova* (24), *dostatek obchodů a služeb* (22) a *dostatek možností pro volnočasové aktivity* (21); největší zápory MR jsou *nedostatek možností pro volnočasové aktivity a kulturní vyžití* (18), *nedostatek autobusových či vlakových spojů a vlakové nádraží příliš daleko od centra* (15), *nepřehlednost dopravních situací (zejména na přechodech)*, *nedostatek specializovaných obchodů* (12), *bezohlednost řidičů a příliš mnoho aut v odpolední denní dobu* (9) a *divní / nepříjemní / nebezpeční / arogantní lidé* (11).

Stojí za povšimnutí, že *ne/dostatek obchodů* a *ne/dostatek možností pro volnočasové aktivity a kulturní vyžití* je zmíněn početnou skupinou respondentů u kladů i záporů regionu.

Celkově byl region hodnocen žáky známkovým průměrem 2,4. Bydlet by tu v budoucnu chtělo pouze 21 respondentů, 64 respondentů by tu bydlet nechtělo a 7 respondentů uvedlo, že neví. Někteří k záporné odpovědi připsali i pár vykřičníků nebo uvedli důvod (často se objevoval důvod, že není v blízkosti žádné větší město).

7. DISKUZE:

Žáci gymnázia Žamberk považují za užší jádro MR Žamberecko území obcí Žamberk, Dlouhoňovice, Helvíkovice a Líšnice. Nejčastějšími sousedními regiony byly Letohradsko a Jablonsko.

Nejčastěji zaznamenaný geografický prvek byla řeka Divoká Orlice, zakreslena více než 67 % respondentů. Následovaly geografické prvky jako železnice Letohrad-Žamberk-Hradec, Pastvinská přehrada a kostel v Žamberku.

Správnost odpovědí, prověřujících povědomí o geografické situaci, byla u všech otázek nižší než 50 %. Otázka ohledně podílů zaměstnaných v jednotlivých sektorech hospodářství vůbec hodnocena nebyla, protože u mnohých respondentů napříč ročníky nebyl celek 100 %, a odpovědi tak nemohly být hodnoceny. Je otázkou, zda nepochopení procentuálního vyjádření nemohlo ovlivnit i odpovědi na další otázky.

Region byl hodnocen pozitivně z hlediska přírody a životního prostředí, negativně z hlediska dopravy a pozitivně i negativně z hlediska dostupnosti obchodů a možností pro volnočasové aktivity a kulturní vyžití.

8. ZÁVĚR:

Bylo zjištěno, jakým způsobem žáci prostorově vnímají MR Žamberecko. Čtyři obce byly zařazeny do MR dokonce více než 90 % respondentů.

Úspěšnost u všech otázek ověřujících výstupy z RVP ZV byla u respondentů jako celku pod 50 %, což je pro ověření již nabytých znalostí ze základní školy poměrně malé procento úspěšnosti. Je možné, že toto ověření ovlivnil také výběr otázek.

Stoupající povědomí o MR s věkem se v této práci příliš nepotvrdil. Mezi nejméně úspěšnější třídy u odpovědí na otázky patřila nejstarší třída 8.A a nejmladší třída 1.A. U srovnání mužů a žen a místních a dojíždějících vidíme hlavní rozdíly především u zakreslených geografických prvků. Můžeme vidět vyšší četnost zakreslu Divoké Orlice u žen, zatímco u mužů vidíme vyšší četnost zakreslu průmyslového podniků Bühler Žamberk a silnice I/11. U prvků spíše lokálního významu (jako vrchol Karlovice u Žamberka, potok Rokytenka, sjezdovka v Dlouhoňovicích, Tyršova rozhledna (Rozálka) u Žamberka) vidíme vyšší četnost zakreslu u místních. U některých otázek byly výrazněji úspěšnější ženy než muži, ale není to pravidlem. Srovnání úspěšnosti místních a dojíždějících je zanedbatelné.

Region je hodnocen kladně i záporně. Průměrná známka je 2-. Většina respondentů by tu však v budoucnu bydlet nechtěla.

Téma této práce má vysoký potenciál pro další výzkum. Na mnohé nebyl vzhledem k zadanému maximálnímu rozsahu práce dostatek prostoru. Jednak je možné podobný výzkum provádět na více školách (a to jak středních, tak základních či vysokých), případně mezi jinými věkovými skupinami obyvatelstva, a tím získat další faktor pro srovnávání skupin mezi sebou a ověřování závěrů z jiných prací. Dále je možné ze získaných dat udělat daleko podrobnější rozbor a zhodnocení. Například u otázky na zakreslené geografické prvky je možné hodnotit, nejen jaké prvky byly zakresleny, ale také správnost zakreslu. A pro zjištění určitého trendu vývoje znalostí MR absolventy základních škol, se nabízí výzkum pravidelně opakovat.

9. ZDROJE:

- BLÁHA, Jan Daniel a Tomáš HUDEČEK. Hodnocení kartografických děl mentálními mapami autorů. In *Kartografické listy* [online]. 1. vyd. Bratislava: Kartografická spoločnosť Slovenskej republiky, 2010, roč. 18 (č. 1), str. 21-28. ISSN 2729-8094. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/280533206_Hodnoceni_kartografickyh_del_mentalni_mapami, <https://gis.fns.uniba.sk/kartografickelisty/?p=2&l=sk&c=18&u=>
- BLÁHA, Jan Daniel a Tereza PASTUCHOVÁ NOVÁKOVÁ. Mentální mapa Česka v podání českých žáků základních a středních škol. In *Geografie* [online]. 1. vyd. Praha: Česká geografická společnost, 2013, roč. 118 (č. 1), str. 59-76. ISSN 1212-0014. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/280555675_Mentalni_mapa_Ceska_v_podani_cekych_zaku_zakladnich_a_strednich_skol
- BLÁHA, Jan Daniel a Jan JAROŠ. Mentální mapy žáků: lokální identita a hodnocení místního regionu. In *Geografické rozhledy* [online]. 1. vyd. Praha: Česká geografická společnost, 2016, roč. 26 (č. 1), str. 13. ISSN 1210-3004. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/309726051_Mentalni_mapy_zaku_lokalni_identita_a_hodnoceni_mistniho_regionu, <https://www.geograficke-rozhledy.cz/archiv/6>
- BLÁHA, Jan Daniel a Martina KYNČLOVÁ-TIHONOVÁ. Hodnocení mentálních map v GIS. In *Informace ČGS* [online]. 1. vyd. Praha: Česká geografická společnost, 2013, roč. 32 (č. 1), str. 1-15. ISSN 1213-1075. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/280555923_Hodnoceni_mentalnich_map_v_GIS, <https://geography.cz/publikace/informace-cgs/informace-cgs-201332-1/>
- DOČKALOVÁ, Petra. Pocitové mapy ukazují jak jednoduše a hravě řešit problémy s obyvateli měst. In *Veřejná správa* [online]. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016, roč. 22 (č. 1), str. 12-14. ISSN 1213-6581. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/verejna-sprava-22-2016.aspx>
- DOLEŽAL Daniel. *Geografická analýza lokalit strachu z kriminality na území města Přerov* [online]. Olomouc, 2020. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Přírodovědecká fakulta. Katedra geografie. Vedoucí práce Mgr. Petr ŠIMÁČEK, Ph.D. Dostupné z: <https://stag.upol.cz/portal/studium/prohlizeni.html>

DOLEŽAL Daniel. *Obrazy a významy míst v Přerově prizmatem místních obyvatel* [online]. Olomouc, 2022. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Přírodovědecká fakulta. Katedra geografie. Vedoucí práce Mgr. Petr ŠIMÁČEK, Ph.D. Dostupné z:

<https://stag.upol.cz/portal/studium/prohlizeni.html>

DOWNS, Roger Michael a David STEA (eds.). *Image & environment: Cognitive mapping and spatial behavior*. 1. vyd. New Jersey: AldineTransaction, 1973, 439 stran. ISBN 9780202361420.

DRBOHLAV, Dušan. Důvody regionálních a sídelních preferencí obyvatelstva ČR. In *Sborník ČSGS* [online]. 1. vyd. Praha: Československá geografická společnost, 1990, roč. 95 (č. 1), str. 13-29. Dostupné z: https://geografie.cz/media/pdf/geo_1990095010013.pdf

DRBOHLAV, Dušan. Mentální mapa ČSFR – definice, aplikace, podmíněnost. In *Geografie* [online]. 1. vyd. Praha: Sborník ČGS, 1991, roč. 96 (č. 3), str. 163-176. ISSN 1212-0014. Dostupné z: <https://geografie.cz/96/3/0163/>

GOODEY, Brian. *Perception of the environment: an introduction to the literature*. 1. vyd. Birmingham: University of Birmingham (Centre for Urban and Regional Studies), 1971, 90 stran. ISBN 09-014-9018-0.

GOLLEDGE, Reginald George (ed.). *Wayfinding behavior: cognitive mapping and other spatial processes* [online]. 1. vyd. Baltimore, Maryland: Johns Hopkins University Press, 1999, 428 stran. ISBN 978-0801859939. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=TjzxpAWiamUC&printsec=frontcover&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

GOULD, Peter. Mental Maps. In Roger Michael DOWNS a David STEA (eds.). *Image & environment: Cognitive mapping and spatial behavior*. 1. vyd. New Jersey: AldineTransaction, 1973, str. 182-220. ISBN 9780202361420.

GOULD, Peter a Rodney WHITE. *Mental maps* [online]. 2. vyd. Londýn: Routledge, 2005, 188 stran. ISBN 0-203-11151-6. Dostupné z: <https://epdf.pub/mental-maps.html>

HASPROVÁ, Magdaléna. Geografia miestnej krajiny v edukačnom procese. In: *Geographical Studies*. 1. vyd. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 2006, roč. 11 (č. 1), 73 str. ISSN: 1337-9445.

HRDLIČKA, Miroslav. Preference sídelních prostorů Čech. In *Demografie*. 1. vyd. Praha: Statistický úřad, 1983, roč. 25 (č. 1), str. 48-58. ISSN 0011-8265.

HYNEK, Alois a Jana HYNKOVÁ. Prostorová percepce životního prostředí města Boskovic a okolí ve výchově k péči o životní prostředí. In *Geografie* [online]. 1. vyd. Praha: Česká geografická společnost, 1979, roč. 84 (č. 4), str. 287-299. ISSN 1212-0014. Dostupné z: https://geografie.cz/media/pdf/geo_1979084040287.pdf

HYNEK, Alois a Jana HYNKOVÁ. Percepce prostředí a mentální mapy ve výchově k péči o životní prostředí. In *Geographia* [online]. 1. vyd. Brno: Česká geografická společnost, 1980, roč. 10 (č. 5), str. 233-248. ISSN 0371-4144. Dostupné z: https://www.sci.muni.cz/geobib/scripta/1980/5/Scripta_1980_5_Hynek_Hynkova.pdf

CHROMÝ, Pavel. Region a regionalismus. In: *Geografické rozhledy* [online]. 1. vyd. Praha: Česká geografická společnost, 2009, roč. 19 (č. 1), str. 2-5. ISSN 1210-3004. Dostupné z: <https://www.geograficke-rozhledy.cz/archiv/42>

CHROMÝ, Pavel, Michal SEMIAN a Zdeněk KUČERA. Regionální vědomí a regionální identita v Česku: případová studie Českého ráje. In *Geografie* [online]. 1. vyd. Praha: Česká geografická společnost, 2014, roč. 119 (č. 3), str. 259-277. ISSN 1212-0014. Dostupné z: https://geografie.cz/media/pdf/geo_2014119030259.pdf

JÍCHOVÁ, Jana. *Vnímání strachu na Žižkově a Jarově* [online]. Praha, 2009. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Přírodovědecká fakulta. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje. Vedoucí práce RNDr. Jana Temelová, Ph.D. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/24868/DPTX_2007_1_11310_MDIPL01_1740%2007_0_33949.pdf?sequence=1

JÍCHOVÁ, Jana. *Kriminalita a její percepce v městském prostředí* [online]. Praha, 2013. Dizertační práce. Univerzita Karlova v Praze. Přírodovědecká fakulta. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje. Vedoucí práce RNDr. Jana Temelová, Ph.D. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/57451>

KALANDROVÁ, Anna. *Mentální a kognitivní mapy v geografii* [online]. Brno, 2017. Bakalářská práce. Masarykova univerzita v Brně. Přírodovědecká fakulta. Geografický ústav. Vedoucí práce doc. RNDr. Alois Hynek, CSc. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/thvvy/BP-Kalandrova.pdf>

KARBAN, Michal. *Strach ze znásilnění v Praze* [online]. Praha, 2008. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Přírodovědecká fakulta. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje. Vedoucí práce RNDr. Jana Spilková, Ph.D. Dostupné z:

https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/5322/BPTX_2007_2_11310_MDIPL001_170917_0_51067.pdf?sequence=1&isAllowed=y

KARBAN, Michal. *Analýza percepce strachu žen z trestné činnosti na vybraném území Malešic* [online]. Praha, 2011. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Přírodovědecká fakulta. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje. Vedoucí práce RNDr. Jana Spilková, Ph.D. Dostupné z:

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/47919/120053647.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

KOSOVÁ, Daniela. *Lokality strachu z kriminality na území města Jihlavy* [online]. Olomouc, 2016. Diplomová práce. Univerzita Palackého. Přírodovědecká fakulta. Katedra geografie. Vedoucí práce Mgr. Petr Šimáček, Ph.D. Dostupné z:

https://theses.cz/id/5jrbal/DP_Kosova_Daniela.pdf

KOVAŘÍKOVÁ, Jaroslava. *Výuka místního regionu na 2. stupni ZŠ na příkladu Písecka* [online]. České Budějovice, 2010. Diplomová práce. Jihočeská univerzita. Pedagogická fakulta. Katedra geografie. Vedoucí práce RNDr. Jiří Čekal, Ph.D. Dostupné z:

<https://theses.cz/id/0lpzcw/822091>

KITCHIN, Rob. Cognitive Maps: What are They and Why Study Them? [online]. In: *Journal of Environmental Psychology*. 1. vyd. Cambridge, Massachusetts: Elsevier (Academic Press), 1994, roč. 14 (č. 1), str. 1-19. ISSN 0272-4944. Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/222340799_Cognitive_Maps_What_are_They_and_Why_Study_Them

KITCHIN, Rob a Mark BLADES. *The Cognition of Geographic Space (International Library of Human Geography)* [online]. 1. vyd. New York: Bloomsbury Publishing (IB Tauris), 2002, 272 str. ISBN 1860647049.

KLEPÁČKOVÁ, Kristýna. *Kognitivní procesy ve výuce občanské výchovy na základní škole* [online]. Praha, 2023. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Pedagogická fakulta. Katedra občanské výchovy a filosofie. Vedoucí práce Mgr. Zbyněk Zicha, Ph.D. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/180730/120442591.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

KRATOCHVÍLOVÁ, Barbora. *Regionální identita obyvatel mikroregionu Jemnice* [online]. České Budějovice, 2018. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Pedagogická fakulta. Katedra geografie. Vedoucí práce doc. RNDr. Stanislav Kraft PhD. Dostupné z: https://theses.cz/id/5q7voe/Regionln_identita_obyvatel_mikroregionu_Jemnice.txt

KUBÁT, Ondřej. *Geografická analýza lokalit strachu z kriminality na území města Česká Třebová* [online]. Olomouc, 2020. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Přírodovědecká fakulta. Katedra geografie. Vedoucí práce Mgr. Petr ŠIMÁČEK, Ph.D. Dostupné z: <https://stag.upol.cz/portal/studium/prohlizeni.html>

KYNČLOVÁ-TIHONOVÁ, Martina. *Hodnocení mentálních map v GIS* [online]. Praha, 2010. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Přírodovědecká fakulta. Katedra aplikované geoinformatiky a kartografie. Vedoucí práce RNDr. Tomáš Hudeček, Ph.D. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/31731/120002162.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

LINDOVÁ, Terezie. *Využití místního regionu ve výuce na nižším stupni víceletých gymnázií a druhém stupni základních škol* [online]. Plzeň, 2012. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni. Pedagogická fakulta. Vedoucí práce RNDr. Marie Novotná, CSc. Dostupné z: https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/4047/1/Lindova_Terezie_diplomova_prace_2012.pdf

LYNCH, Kevin. *The image of the city* [online]. 1. vyd. Cambridge: The M.I.T. Press, 1960, 103 stran. ISBN 978-0262620017. Dostupné z: https://www.miguelangelmartinez.net/IMG/pdf/1960_Kevin_Lynch_The_Image_of_The_City_book.pdf

MARKOVÁ, Daniela. *Místní krajina ve výuce zeměpisu na příkladu Lanškrounska* [online]. Brno, 2012. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně. Pedagogická fakulta. Katedra geografie. Vedoucí práce Mgr. Ing. Libor Lněnička. Dostupné z:

<https://is.muni.cz/th/sc0zx/PRILOHY.pdf>

MRKLAŠOVÁ, Marcela. Migrační a sídelní preference ústeckých středoškoláků. In *Demografie*. 1. vyd. Praha: Český statistický úřad, 1988, roč. 30 (č. 4), str. 323-328. ISSN 0011-8265.

NEDOMA, Jiří. *Místní krajina ve výuce zeměpisu na příkladu Velkomeziříčska* [online]. Brno, 2015. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně. Pedagogická fakulta. Katedra geografie. Vedoucí práce Mgr. Ing. Libor Lněnička. Dostupné z:

https://is.muni.cz/th/z114s/DP_op_Archive.pdf?studium=595072

NOLD, Christian (ed.). *Emotional Cartography. Technologies of the Self* [online]. 1. vyd. London: Space Studios, 2009, 53 stran. ISBN 978-0-9557623-1-4 Dostupné z:

<http://www.emotionalcartography.net/EmotionalCartography.pdf>

NOVOTNÁ, Kateřina. *Využití mentálních map uživatelů při hodnocení kartografických děl* [online]. Praha, 2010. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Přírodovědecká fakulta. Katedra aplikované geoinformatiky a kartografie. Vedoucí práce RNDr. Jan D. Bláha.

Dostupné z:

https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/39571/BPTX_2009_2_11310_0_19977_4_0_81343.pdf?sequence=1&isAllowed=y

OSMAN, Robert. *Behaviorální a humanistická konceptualizace lidské teritoriality* [online]. Brno, 2010. Rigorózní práce. Masarykova univerzita. Přírodovědecká fakulta. Geografický ústav. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/h3q4o/Rigorozni_prace.pdf

OSMAN, Robert. Sémantická mapa: příklad Ústí nad Orlicí. In *Geografie* [online]. 1. vyd. Praha: Česká geografická společnost, 2016, roč. 121 (č. 3), str. 463-492. ISSN 1212-0014.

Dostupné z:

https://www.academia.edu/28904018/2016_S%C3%A9mantick%C3%A1_mapa_p%C5%99%C3%ADklad_%C3%9Ast%C3%AD_nad_Orlic%C3%AD

PÁNEK, Jiří a kol. *GeoParticipace – jak používat prostorové nástroje v rozhodování o lokalitách, ve kterých žijeme?* [online]. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 44 2014, 76 stran. ISBN: 978-80-244-4359-1. Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/270272766_GeoParticipace

PÁNEK, Jiří. *Emotional maps, how they can be used in local participatory mapping?* [online]. 2015. Dostupné z: <https://geoparticipation.wordpress.com/2015/04/22/emotional-maps-how-they-can-be-used-in-local-participatory-mapping/>

PÁNEK, Jiří a Vít PÁSZTO. Pocitové mapy v plánování měst a regionů. In *Regionální rozvoj mezi teorií a praxí* [online]. 1. vyd. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2016 (č. 4), str. 48-52. ISSN 1805-3246. Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/311993849_Pocitove_mapy_v_planovani_mest_a_regionu

PÁNEK, Jiří, Vít PÁSZTO a Lukáš MAREK (2016). Mapping emotions: spatial distribution of safety perception in the city of Olomouc [online]. In Igor IVAN, Jiří HORÁK a Tomáš INSPEKTOR (eds). *Lecture Notes in Geoinformation and Cartography: The Rise of Big Spatial Data*. 1. vyd. Ostrava: GIS Ostrava, 2017, str. 211-224. ISSN 1863-2246. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/309172817_Mapping_Emotions_Spatial_Distribution_of_Safety_Perception_in_the_City_of_Olomouc

PÁNEK, Jiří. Emotional Maps: Participatory Crowdsourcing of Citizens' Perceptions of Their Urban Environment. In *Cartographic Perspectives* [online]. 1. vyd. Milwaukee: North American Cartographic Information Society, 2018, roč. 91 (č. 3), str. 17-29. ISSN 1048-9053. Dostupný z:

<https://cartographicperspectives.org/index.php/journal/article/view/1419/1620>

PÁNEK, Jiří, Vít PÁSZTO a Petr ŠIMÁČEK (2018). Spatial and Temporal Comparison of Safety Perception in Urban Spaces. Case Study of Olomouc, Opava and Jihlava. In Igor IVAN, Jiří HORÁK a Tomáš INSPEKTOR (eds). *Lecture Notes in Geoinformation and Cartography: Dynamics in GIScience*. 1. vyd. Cham: Springer International Publishing, 2018, str. 333-346. ISSN 1863-2246.

PÁNOVÁ, Pavla. *Mentální mapy jako prostředek percepce Čechů žijících v Americe* [online]. Praha, 2015. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Přírodovědecká fakulta. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje. Vedoucí práce Doc. RNDr. Dagmar Džúrová, CSc.

Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/65565>

PIPKOVÁ, Kateřina. *Geografická analýza lokalit strachu z kriminality na území města Zábřeh* [online]. Olomouc, 2020. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Přírodovědecká fakulta. Katedra geografie. Vedoucí práce Mgr. Petr ŠIMÁČEK, Ph.D.

Dostupné z: <https://stag.upol.cz/portal/studium/prohlizeni.html>

SAARINEN, Thomas F. Student views of the world. In: DOWNS, Roger Michael a David STEA (eds.). *Image & environment: Cognitive mapping and spatial behavior*. 1. vyd. New Jersey: AldineTransaction, 1973, 439 stran. ISBN 9780202361420. Dostupné z:

<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED092446.pdf>

SIWEK, Tadeusz. Území Československa očima studentů geografie. In *Sborník ČSGS*. 1. vyd. Praha: Česká geografická společnost, 1988, roč. 93 (č. 1), str. 31-37. ISSN: 1210-115X.

Dostupné z: https://geografie.cz/media/pdf/issues/geo_1988_1.pdf

SIWEK, Tadeusz. *Percepce geografického prostoru* [online]. 1. vyd. Praha: Česká geografická společnost, 2011, 165 stran. Edice Geographica, 7. ISBN 978-80-904521-7-6.

Dostupné z: <https://geography.cz/wp-content/uploads/2018/09/eg7.pdf>

SIWEK, Tadeusz a Jaromír KAŇOK. Vědomí slezské identity v mentální mapě. In *Geografie* [online]. 1. vyd. Praha: Česká geografická společnost, 2000, roč. 105 (č. 2), str. 190-200.

ISSN 1212-0014. Dostupné z: https://geografie.cz/media/pdf/geo_2000105020190.pdf

SIWEK, Tadeusz a Kamila BOGDOVÁ. České kulturně-historické regiony ve vědomí svých obyvatel. In *Sociologický časopis* [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2007, roč. 43 (č. 5), str. 1039-1053. ISSN 2336-128X. Dostupné z:

<https://sreview.soc.cas.cz/pdfs/csr/2007/05/09.pdf>

SMOLÍK, Josef. Pocit bezpečí a obavy z kriminality v Brně. In Viktorie KLÍMOVÁ a Vladimír ŽÍTEK (eds.). XXI. mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Sborník příspěvků [online]. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2018, 791 stran. ISBN 978-80-210-8969-3. Dostupné z:

<https://is.muni.cz/do/econ/soubory/katedry/kres/4884317/proceedings2018-articles/2018-102.pdf>

STASÍKOVÁ, Linda. Relevantnost výskumu strachu z kriminality v urbánnej geografii. In *Geografický Časopis* [online]. 1. vyd. Bratislava: Geografický ústav SAV, 2011, roč. 63 (č. 4), str. 325-343. ISSN 0016-7193. Dostupné z:

<https://www.sav.sk/journals/uploads/03101300Stasikova.pdf>

STEHLÍKOVÁ, Šarlota. *Percepce pojmu region a místní region studenty na různých stupních vzdělávacího systému* [online]. Plzeň, 2019. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni. Pedagogická fakulta. Centrum biologie, geověd a envigogiky. Vedoucí práce RNDr. Klára Vočadlová, Ph. D. Dostupné z:

<https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/39271/1/Sarlota%20Stehlikova%20-%20diplomova%20prace.pdf>

STRNADOVÁ, Veronika. *Mentální mapy v marketingu cestovního ruchu* [online]. Hradec Králové, 2016. Bakalářské práce. Univerzita Hradec Králové. Fakulta informatiky a managementu. Katedra rekreologie a cestovního ruchu. Vedoucí práce prof. RNDr. Josef Zelenka CSc. Dostupné z: <https://theses.cz/id/sq6efr/>

SVOBODA, Jan. *Regionální identita ve vzdělávacích materiálech na území montanregionu Krušné hory* [online]. Ústí nad Labem, 2020. Diplomová práce. Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Přírodovědecká fakulta. Katedra geografie. Vedoucí práce RNDr. Silvie Rita Kučerová, Ph.D. Dostupné z:

https://portal.ujep.cz/StagPortletsJSR168/PagesDispatcherServlet?pp_destElement=%23ssSoubojStudentuDivId_2959&pp_locale=cs&pp_reqType=render&pp_portlet=souboryStudentuPagesPortlet&pp_page=souboryStudentuDownloadPage&pp_nameSpace=G230413&soubidno=92316

ŠERÝ, Miroslav a Petr ŠIMÁČEK. Perception of the historical border between Moravia and Silesia by residents of the Jeseník area as partial aspekt of their regional identity. In *Moravian Geographical Reports* [online]. 1. vyd. Brno: Ústav geoniky Akademie věd ČR, 2012, roč. 20 (č. 2), str. 36-46. ISSN 1210-8812. Dostupný z:

http://www.geonika.cz/EN/research/ENMGRCIanky//2012_2_SERY.pdf

ŠVIK, Tomáš. *Regionální a sídelní preference studentů vybraných gymnázií v okresech Olomouc a Šumperk* [online]. Olomouc, 2009. Bakalářská práce. Univerzita Palackého. Přírodovědecká fakulta. Katedra geografie. Vedoucí práce Doc. RNDr. Marián Halás, Ph. D. Dostupné z: <https://geography.upol.cz/bp-2009-ucitelstvi-geografie>

TOLMAN, Edward Chace. Cognitive maps in rats and men. In *Psychological Review* [online]. 1. vyd. Washington, D.C., USA: American Psychological Association, 1948, roč. 55 (č. 4), str. 189-208. ISSN 0033-295X. Dostupné z:

<https://personal.utdallas.edu/~tres/spatial/tolman.pdf>

TROWBRIDGE, Charles. On Fundamental Methods of Orientation and Imaginary Maps. In *Science* [online]. 1. vyd. Washington, D.C., USA: American Association for the Advancement of Science, 1913, roč. 38 (č. 990), str. 888-897. ISSN 0036-8075. Dostupné z:

<https://archive.org/details/jstor-1640920/page/n2/mode/1up>

TUAN, Yi-Fu. *Topophilia: A Study of Environmental Perception, Attitudes, and Values* [online]. 1. vyd. New Jersey (Englewood Cliffs): Prentice Hall, 1974, 260 stran. ISBN 0-13-925248-7. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/030913259401800305>

TUAN, Yi-Fu. Images and mental maps. Images and mental maps. In *Annals of the Association of American Geographers* [online]. 1. vyd. USA: Taylor a Francis, 1975, roč. 65 (č. 2), str. 205-213. ISSN 2469-4460. Dostupné z:

<https://is.muni.cz/el/1431/podzim2013/Z0131/um/ImagesAndMentalMaps.pdf>

TUAN, Yi-Fu. *Space and Place: The Perspective of Experience* [online]. 1. vyd. Minneapolis: University of Minnesota Press, 1977, 235 stran. ISBN 0-8166-3877-2. Dostupné z:

https://www.academia.edu/19846369/Yi_Fu_Tuan_Space_and_Place

VÁVRA, Jaroslav. Jedinec a místo, jedinec v místě, jedinec prostřednictvím místa. In *Geografie* [online]. Praha: Česká geografická společnost, 2010, roč. 115 (č. 4), str. 190-200. ISSN 1212-0014. Dostupné z: https://geografie.cz/media/pdf/geo_2010115040461.pdf

VOŽENÍLEK, Vít. Mentální mapa a mentální prostorové představy. In *Geodetický a kartografický obzor* [online]. 1. vyd. Praha: Český úřad zeměměřický a katastrální, 1997, roč. 43 (č. 1), str. 9-14. ISSN 1805-7446. Dostupné z:

<https://archivnimapy.cuzk.cz/zemvest/texty/Rok1997.pdf>

VYSTAVĚLOVÁ, Andrea. *Moderní metody ve výuce geografie místního regionu: příklad pro Moravskotřebovsko* [online]. Olomouc, 2016. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Přírodovědecká fakulta. Katedra geografie. Vedoucí práce RNDr. Martin Jurek, Ph.D. Dostupné z: https://theses.cz/id/jwxcfc/DP_Vystavelova_2016.pdf?info

WERNEROVÁ, Marie. *Percepce atraktivity a image krajských měst v Česku na příkladu vysokoškolských studentů z Českých Budějovic a Ústí nad Labem* [online]. Praha, 2006. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Přírodovědecká fakulta. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje. Vedoucí práce Doc. RNDr. Jiří Blažek, Ph.D. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/100335>

ZEZULOVÁ, Lucie. *Mentální mapy a jejich využití v cestovním ruchu* [online]. České Budějovice, 2009. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Pedagogická fakulta. Katedra geografie. Vedoucí práce RNDr. Jiří Šíp, Ph.D. Dostupné z: https://theses.cz/id/rjq51z/downloadPraceContent_adipIdno_4327

ZÍTKOVÁ, Věra. *Kriminalita a místa strachu – časoprostorový pohled na příkladě velkého města* [online]. Olomouc, 2013. Diplomová práce. Univerzita Palackého. Přírodovědecká fakulta. Katedra geografie. Vedoucí práce prof. RNDr. Vladimír IRA, CSc. Dostupné z: https://geography.upol.cz/soubory/studium/dp/2013-rg/2013_Zitkova.pdf

ZELENKA, Josef a kol. *Výzkum kognitivních a mentálních map* [online]. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008, 192 stran. ISBN 978-80-7041-323-4. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/275991598_Vyzkum_kognitivnich_a_mentalnich_map

Seznam dalších internetových a datových zdrojů:

Digitální vektorová geografická databáze České republiky ArcČR 500 – verze 4.2 [online]. Praha: ARCDATA PRAHA, 2023 [cit 29.4.2024]. Dostupné z: <https://www.arcdata.cz/cs-cz/produkty/data/arccr>

ČSÚ – Euroregion Neisse-Nisa-Nysa – 2016 [online]. Praha: ČSÚ [cit. 25.4.2024]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/33021417kartogramy>

ČSÚ – Charakteristika správního obvodu Žamberk [online]. Pardubice: Krajská správa ČSÚ v Pardubicích [cit. 25.4.2024]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/charakteristika_spravniho_obvodu_zamberk

ČSÚ – Mapy správních obvodů ORP a POU Pardubického kraje [online]. Pardubice: Krajská správa ČSÚ v Pardubicích [cit. 25.4.2024]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/mapy_spravnich_obvodu_orp_a_pou_pardubickeho_kraje

ČSÚ – Obce Pardubického kraje – aktuální počet obyvatel a výměra [online]. Pardubice: Krajská správa ČSÚ v Pardubicích [cit. 25.4.2024]. Dostupné z:

https://www.czso.cz/csu/xe/obce_pardubickeho_kraje_aktualni_pocet_obyvatel_a_vymera

ČSÚ – Statistický bulletin – Pardubický kraj – 1. čtvrtletí 2023 [online]. Praha: ČSÚ [cit. 25.4.2024]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/r-spravni-obvody-obci-s-rozsirenou-pusobnosti-so-orp-pardubickeho-kraje-zxfu74h46b>

ČSÚ – Veřejná databáze – Statistiky – Zemědělství [online]. Praha: ČSÚ [cit. 25.4.2024]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZEM03B&z=T&f=TABULKA&skupId=2301&katalog=30840&pvo=ZEM03B&evo=v362 ! ZEM03B-2023_1

ČSÚ – Veřejná databáze – Statistiky – Lesnictví [online]. Praha: ČSÚ [cit. 25.4.2024]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=LES01&z=T&f=TABULKA&katalog=30841&evo=v566 ! LES01-2022_1

Edu.cz – RVP – Rámcové vzdělávací programy [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) [cit. 25.4.2024]. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/>

Edu.cz – RVP G*2022 – Rámcové vzdělávací programy pro gymnázia [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) [cit. 25.4.2024]. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcove-vzdelavaci-programy-pro-gymnazia-rvp-g/>

Edu.cz – RVP ZV 2023 – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání 2023 [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) [cit. 25.4.2024]. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcove-vzdelavaci-program-pro-zakladni-vzdelavani-rvp-zv/>

Edu.cz – RVP ZV 2021 – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání 2021 [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) [cit. 25.4.2024]. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcove-vzdelavaci-program-pro-zakladni-vzdelavani-rvp-zv/>

Euroregion Glacensis – Základní informace [online]. Rychnov nad Kněžnou: Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis [cit. 25.4.2024]. Dostupné z: <https://www.euro-glacensis.cz/zakladni-informace.html>

Euroregion Glacensis – Členství v euroregionu [online]. Rychnov nad Kněžnou: Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis [cit. 25.4.2024]. Dostupné z:

<https://www.euro-glacensis.cz/ceska-cast.html>

MAS Orlicko – Co je to MAS [online]. Žamberk: MAS Orlicko [cit. 25.4.2024]. Dostupné z:

<https://mas.orlicko.cz/o-nas/co-je-mas>

MAS Orlicko – Územní vymezení [online]. Žamberk: MAS Orlicko [cit. 25.4.2024].

Dostupné z: <https://mas.orlicko.cz/o-nas/uzemni-vymezeni>

Pocitové mapy [online]. Olomouc: PÁNEK, Jiří a Ondřej RŮŽIČKA [cit. 25.4.2024].

Dostupné z: <https://www.pocitovemapy.cz/>

Sdružení obcí Orlicko [online]. Žamberk: Sdružení obcí Orlicko [cit. 25.4.2024]. Dostupné z:

<https://www.orlicko.cz/>

Sdružení obcí Orlicko – Turistika – Karlovice [online]. Žamberk: Sdružení obcí Orlicko [cit. 25.4.2024]. Dostupné z: <https://www.orlicko.cz/turistika?id=20839&action=detail>

Sdružení obcí Orlicko – Území [online]. Žamberk: Sdružení obcí Orlicko [cit. 25.4.2024].

Dostupné z: <https://www.orlicko.cz/uzemi>

10. PŘÍLOHY:

Součástí příloh jsou **dotazníky** (předloha + vyplněné dotazníky); **výpočty** (excelový soubor se všemi výpočty, tabulkami a grafy); **seznam geografických prvků** (podrobnější než popis v teoretické části práce); kopie mailových **odpovědí od zeměpisářů** ze ZŠ; **prezentace** z úvodní hodiny a z hodiny dotazníkového šetření; **mapy**.